

CDA

**BOUWEN AAN
WESTLAND
VERTROUWEN IN
ELKAAR**

Verkiezingsprogramma CDA Westland 2026-2030

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING EN VISIE	3
Onze visie op Westland richting 2050	3
De vier kernwaarden van onze partij	5
DE 11 DORPSKERNEN VAN WESTLAND	8
's-Gravenzande	9
Naaldwijk	11
Wateringen	14
Monster	17
De Lier	19
Honselersdijk	22
Poeldijk	24
Maasdijk	27
Kwintsheul	29
Ter Heijde	31
Heenweg	33
BOUWEN EN WONEN	36
Versneld bouwen aan voldoende woningen	36
Woonruimteverdeling verbeteren voor onze inwoners	38
Concrete woningbouwprojecten	39
Bouwen voor starters en gezinnen	40
Wonen voor senioren	41
GLASTUINBOUW EN ECONOMIE	42
Visie op het tuinbouwareaal	42
Energie en infrastructuur	43
Huisvesting arbeidsmigranten	44
Internationalisering van onze glastuinbouwsector	45
Duurzaamheid en ondernemen	45
MKB en horeca	46

Toerisme	47
ZORG EN VOORZIENINGEN	48
Sociaal beleid	48
Zorg en ouderenzorg	50
Jeugdzorg	51
Participatie: werken en meedoen	52
Cultuur en maatschappij	52
Onderwijs	53
Verenigingen en andere voorzieningen	54
LEEFBARE BUURTEN	56
Schone en groene wijken en dorpen	56
Veiligheid en buurtpreventie	57
Gemeentelijke dienstverlening	58
Bereikbaarheid en infrastructuur	58
Bereikbaarheid en Openbaar Vervoer (OV)	60
Evenementen, recreatie en de Westlandse kust	61
Natuur en water	61
Erfgoed en kerken	63
KANDIDATENLIJST	64
COLOFON	66

Lijsttrekker
#1 Kevin Klinkspoor

Inleiding en visie

Voor u ligt het verkiezingsprogramma “Bouwen aan Westland, Vertrouwen in Elkaar” voor de periode 2026–2030. Op 18 maart 2026 mogen de inwoners van Westland naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Met dit programma wil het CDA richting geven aan de komende vier jaar.

Wij zien dit programma als een opdracht voor onze toekomstige gemeenteraadsleden. Daarbij blijven we nadrukkelijk openstaan voor werkbezoeken, vragen en suggesties van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de periode die voor ons ligt.

Wilt u in contact blijven? Mail ons gerust via voorzitter@cdawestland.nl.

Onze visie op Westland richting 2050

Westland is een volwassen gemeente met bijna 120.000 inwoners. Sinds de gemeentelijke fusie in 2004 zijn we uitgegroeid tot een gemeente van formaat. Dat brengt kansen maar ook veel uitdagingen.

Onze wegen worden steeds drukker, de bevolking vergrijsst en er is een groeiende behoefte aan zorgvoorzieningen. Tegelijkertijd wachten veel van onze jongeren op een betaalbare woning. Dit alles in een gemeente die tot de meest dichtbebouwde van Nederland behoort, en waarvan bijna een derde van het oppervlak bestaat uit glastuinbouw.

De komende vier jaar zullen we opnieuw moeilijke keuzes moeten maken. Keuzes die niet alleen invloed hebben op nu, maar ook bepalen hoe Westland er in 2050 uitziet. Voor het CDA staan daarbij vier thema's centraal:

1. Ruimte voor woningbouw

Wonen is voor ons een van de belangrijkste thema's de komende jaren. Veel mensen kunnen immers geen passende woning vinden. Starters verdienen te veel voor een sociale huurwoning maar te weinig voor een koopwoning. Ouderen blijven noodgedwongen in eengezinswoningen wonen omdat betaalbare seniorenappartementen ontbreken. We ontwikkelen daarom een ruimtelijke visie op Westland met duidelijke bouwlocaties en waarin we kiezen voor woningen die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. Zo laten we onze gemeente gestaag en evenwichtig groeien.

2. Investeren in de glastuinbouw en Westlandse economie

Westland is een ondernemende gemeente. De glastuinbouwsector - van productie tot innovatie en logistiek - is een belangrijke werkgever voor veel Westlanders. Deze sector moeten we beschermen en ondersteunen. We willen ons blijven

richten op innovatie door samenwerkingen aan te gaan tussen het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente. Het World Horti Center speelt hierin een belangrijke en verbindende rol. Daarnaast ondersteunen we ons midden- en kleinbedrijf (MKB) dat veel bijdraagt aan de Westlandse samenleving. Onze gemeente moet een goed ondernemingsklimaat scheppen en knellende regelgeving tegengaan.

3. Zorg en voorzieningen dichtbij huis

Westlanders hebben recht op goede voorzieningen binnen de eigen gemeente. Ook nu onze gemeente vergrijst. Wij zetten ons daarom onder andere in voor goede thuis- en jeugdzorg, een volwaardig theater, voldoende sportvelden, een goed netwerk aan openbaar vervoer, een toegankelijk gemeentehuis, bibliotheken in de buurt en sociale partners die zich onder andere inzetten voor het bestrijden van eenzaamheid.

4. Schone, veilige en groene leefomgeving

Samenleven vraagt om veilige en leefbare buurten. Dat betekent onder andere: het verbeteren van de verkeersveiligheid, het tijdig ophalen van afval en zorgen dat er altijd een wijk- of politieagent in de buurt is die de mensen kent. Daarnaast is het belangrijk dat Westland bereikbaar blijft door middel van het openbaar vervoer. Ook moet de gemeente bereikbaar en toegankelijk zijn bij problemen en openstaan voor ideeën van inwoners. We willen minder regels en meer ruimte voor de samenleving in de vorm van buurt- en wijkinitiatieven, zoals buurtbarbecues of gezamenlijk onderhoud van groen.

Deze vier thema's zijn uitgewerkt in vier hoofdstukken: (1) bouwen en wonen, (2) glastuinbouw en economie, (3) zorg en voorzieningen en (4) leefbare buurten.

Tot slot

Onze wereld verandert snel. De geopolitieke situatie is onzeker en dat zal ook onze gemeente linksom of rechtsom raken. Onze samenleving zal weerbaar moeten worden. Het CDA wil in deze roerige en onzekere tijden werken aan betrouwbare en fatsoenlijke politiek waarbij we de ander respecteren en compromissen durven te sluiten. We rennen niet weg voor moeilijke beslissingen en verhouden ons tot hogere wetgeving en andere overheden. We verwachten dat ook van onze toekomstige partners. We zijn eerlijk over wat moet, en hoopvol over wat kan.

Het CDA wil een dienstbare en betrokken gemeente. Een gemeente die samenwerkt met omliggende gemeenten, de provincie Zuid-Holland, Den Haag én Brussel. We willen een gemeenschap blijven met een sterke identiteit, gedragen door vrijwilligers, verenigingen, ondernemers en goede doelen. Want dat is nog steeds waar we het meest trots op mogen zijn, en waar het CDA altijd voor zal blijven staan. Dat is onze visie op de toekomst van Westland.

De vier kernwaarden van onze partij

Onze partij staat in een rijke traditie waarbij vier uitgangspunten centraal staan: solidariteit, rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid en publieke gerechtigheid. Deze vier uitgangspunten vormen de basis voor ons politiek handelen in de Westlandse samenleving en gemeenteraad. We lichten ze hieronder toe.

Solidariteit

Samenleven doe je niet alleen. Een samenleving functioneert het best als alle burgers zich inzetten om onderling verbonden te zijn. Verbondenheid tussen jong en oud, arm en rijk, theoretisch en praktisch opgeleid, tussen Westlanders en nieuwkomers. We leven niet voor onszelf alleen maar we zijn pas mens door met elkaar samen te leven.

Rentmeesterschap

We hebben de natuur en de cultuur te leen van de volgende generaties: aan hen geven we onze wereld immers weer door. Dit besef vraagt ons verder te kijken dan ons eigenbelang en onze eigen tijd. We zijn verantwoordelijk voor de zorg voor deze wereld, voor natuur, cultuur en onze samenleving. Duurzaam en toekomstgericht omgaan met onze leefomgeving en samenleving vinden we daarom belangrijk.

Gespreide verantwoordelijkheid

Politiek is van de gehele samenleving. Buurtverenigingen, scholen, culturele instellingen, zorginstellingen, kerken, moskeeën en bedrijven: alle leveren een unieke bijdrage aan onze samenleving. We moeten deze initiatieven de ruimte en het vertrouwen geven om te doen waar ze goed in zijn. De overheid krijgt in ruil daarvoor het vertrouwen om haar taken uit te voeren.

Publieke gerechtigheid

Wij staan pal voor de rechtsstaat en de Grondwet als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid en de samenleving. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid bestrijdt onrecht en is een schild voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn. De gemeente gaat verantwoordelijk om met participatie en maakt duidelijke beslissingen.

Onze prioriteiten per thema voor de komende vier jaar

De komende vier jaar staat er veel te doen voor Westland. Onze nieuwe gemeenteraadsleden en fractie zullen daar elke dag voor in de weer zijn. Hieronder staan onze belangrijkste prioriteiten per thema. De prioriteiten zijn gegroepeerd per hoofdstuk van het verkiezingsprogramma:

Bouwen en wonen

1. **Bouw van betaalbare woningen**
Westland heeft veel (koop)woningen in het dure segment. Wij willen een groter aandeel in sociale- en betaalbare huur en betaalbare koopwoningen om starters kansen te bieden en ouderen door te laten stromen.
2. **Sterkere regierol voor de gemeente**
Wij willen één wethouder die verantwoordelijk wordt voor bouwen en wonen, en dat deze structureel overleg heeft met ontwikkelaars, corporaties en woningzoekenden.
3. **Bouw van een wijk of straatje aan elk dorp**
Westland is een hechte gemeenschap en moet dat blijven. We geven daarom prioriteit aan het bouwen van een wijk of straatje aan elk dorp waar dit kan. Zo behouden we in ieder dorp de eigen cultuur en saamhorigheid.

Glastuinbouw en economie

1. **Ontwikkelen van een ruimtelijke en economische visie**
Wij willen een langetermijnvisie ontwikkelen die rekening houdt met de ruimtelijke en economische ontwikkelingen van Westland tot en met 2050.
2. **Een dienstbare gemeente**
Voorwaarden voor een goed ondernemersklimaat is een meewerkende overheid, die goed bereikbaar is, regelgeving beperkt houdt en handelt vanuit de geest van de wet.
3. **Een goed vestigingsklimaat**
Wij willen een nieuwe detailhandelsvisie ontwikkelen. Daarnaast willen we blijvend samenwerken met het bedrijfsleven op het gebied van onderwijs, verduurzaming en de energietransitie.

Zorg en voorzieningen

1. **Geen bezuinigingen op het sociaal domein**
De zorg die de gemeente moet leveren is complex. We willen eerst een visie van de jeugd- tot ouderenzorg voordat we ingrijpende keuzes maken in de zorg.

2. Goede samenwerking met sociale partners
De aanpak van eenzaamheid tot armoede kan niet zonder onze partners als Vitis Welzijn, Patijnenburg en het Sociaal Kernteam. We willen met hen goed blijven samenwerken. Dat bespaart ook kosten in de zorg.
3. Ruimte voor voorzieningen
In een samenleving moet er genoeg ruimte zijn voor cultuur, sport, onderwijs, musea en ontmoeting. Wij willen hierin blijven investeren.

Leefbare buurten

1. Knellende regelgeving voorkomen en ruimte geven aan verenigingen
Westland kent een rijk en divers verenigingsleven. Zij moeten de ruimte krijgen en niet door (onnodig) ingewikkelde regelgeving tegengewerkt worden.
2. Bereikbaarheid en veiligheid vergroten
Westland groeit verder door. Dat betekent dat de druk op de wegen en fietspaden toeneemt. We willen extra inzet op verkeersveiligheid en het openbaar vervoer.
3. Meer ruimte voor water en groen
Westland is één van de minst groene gemeenten. We willen buurtinitiatieven voor meer groen in de wijk ondersteunen. Daarnaast zorgen we voor genoeg waterberging zodat de Westlandse straten ook in de toekomst droog blijven.

De 11 dorpskernen van Westland

Westland is en blijft een gemeenschap van (dorps)kernen. Ieder dorp heeft een eigen identiteit en cultuur. Juist die verscheidenheid maakt onze gemeente sterk en levendig. Tegelijkertijd kent elk dorp zijn eigen vraagstukken en uitdagingen, die vragen om maatwerk en aandacht van het gemeentebestuur. Wij willen recht doen aan die verschillen en ervoor zorgen dat elk dorp zich op een manier kan ontwikkelen die past bij zijn karakter. Daarom brengen we per dorpskern in beeld wat onze plannen en prioriteiten zijn.

's-Gravenzande

's-Gravenzande is een fijne kern om in te wonen. Het centrum is levendig met een gevarieerd winkelaanbod en er is voldoende bruisende horeca rondom het Marktpllein. Zowel in het centrum als aan de randen van het dorp heeft de laatste jaren veel woningbouw plaatsgevonden. Het voorzieningenniveau is de laatste jaren daarom uitgebreid: de sportvelden aan de Koningin Julianaweg en de verbouwing bij FC 's-Gravenzande, de bibliotheek is recentelijk geheel vernieuwd, en Vitis Welzijn is op meerdere plekken aanwezig in 's-Gravenzande.

Het rustige strand is op loop- en fietsafstand en dankzij het CDA Westland is het parkeren bij onze stranden nog steeds de eerste twee uur gratis. Zo kunnen Westlanders nog steeds even een kopje koffie drinken bij een van onze strandtenten, de hond uitlaten, of een wandeling maken op het strand.

Onze kandidaten uit en voor 's-Gravenzande zijn:

- #3 Claudia van der Meer
- #6 Mitchell Verbraeken
- #9 Marcel Bruggeling
- #12 Mathyn Duijvestijn
- #14 Pieter Redelijkheid
- #30 Frits Zwinkels
- #34 Martijn Koppert
- #36 Jan Omvlee
- #43 Dave van Dijk
- #50 Jenny Vermeer

Onze prioriteiten voor 's-Gravenzande in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Er is de afgelopen jaren stevig gebouwd in 's-Gravenzande. Bij toekomstige woningbouwontwikkelingen wordt gebouwd naar behoefte van het dorp, wordt het voorzieningenniveau op peil gehouden en bewaken we de verkeersveiligheid.
2. Het bouwen van 350 woningen aan de Boerenlaan/Rusthovenlaan, de nieuwe wijk Schuitenwerfpark.
3. Het afronden van de woonwijk Waelpolder waar 720 woningen zijn gebouwd.
4. Om leegstand zoveel mogelijk te voorkomen, is transformatie van winkels op middellange termijn naar woningen mogelijk conform de detailhandelsvisie.
5. De leegstaande winkelpanden in het dorpscentrum kunnen daarnaast worden ingevuld door tijdelijke pop-ups, bijvoorbeeld in samenwerking met lokale kunstenaars die hun werk kunnen exposeren.

Glastuinbouw en economie

1. Wij willen knellende regelgeving tegengaan en zorgen dat de feestweek in 's-Gravenzande een feest kan blijven. De ondernemers doen hun best voor de organisatie en zijn een grote waarde voor de gemeenschap. De feestweek wordt daarvoor elk jaar druk bezocht, en daar mogen we trots op zijn.
2. We behouden zoveel mogelijk de overgebleven stukken glastuinbouw tussen 's-Gravenzande en Naaldwijk zodat deze twee dorpskernen niet aan elkaar groeien. Ook zullen kansen voor reconstructie worden ondersteund. Bij mogelijke woningbouwontwikkelingen moet voldoende water en groen worden gerealiseerd tussen de dorpen.
3. Koningsdag, kofferbakverkopen en de feestweek in juli worden met verve opgepakt door de lokale ondernemers en door veel Westlanders bezocht. Uiteraard moeten deze veilig en gezellig verlopen, maar de regelgeving moet niet doorslaan en ondernemers moeten de ruimte krijgen in de organisatie.

Zorg en voorzieningen

1. Het bouwen van 144 seniorenappartementen in de Tweede Berkenflat op de locatie van De Brug en de WOS. De WOS verhuizen we naar het World Horti Center.
2. De nieuwe winkelstraat, de Graaf Willem II straat, wordt voorzien van verticaal groen zodat de straat aantrekkelijker wordt.
3. De Westlandhal is verouderd en er moet op termijn een nieuwe sportaccommodatie komen. We onderzoeken of een andere locatie voor de nieuwe sporthal mogelijk is op het Juliana sportpark.

Leefbare buurten

1. Pestgedrag en wangedrag worden niet getolereerd. Samen met ouders, scholen en jongerenwerk moet meer bewustwording plaatsvinden onder jongeren. De overlast door jongeren, al dan niet op fatbikes, op het Marktpllein, Dingemans van de Kasteelleplein, rond de sportaccommodaties aan de Julianaweg en in het Oranjepark pakken we aan.
2. Het Marktpllein wordt steeds drukker. We onderzoeken of de rijbaan langs de horeca aangepast kan worden. Nu rijden auto's te vaak met grote snelheid vanaf het Vaartplein naar de Langestraat. Dat leidt te vaak tot heel gevaarlijke situaties.

Naaldwijk

Naaldwijk is een drukke dorpskern met veel voorzieningen. Het dorp telt bijna 23.000 inwoners en kent veel verschillende soorten wijken zoals de Opstal, het Woerdblok, de Pijle Tuinen en de meest recentelijk bijgebouwde wijk Hoogeland. Daarnaast heeft het dorp beeldbepalende monumenten zoals het Heilige Geesthofje en de watertoren. Het CDA zet zich ervoor in dat Naaldwijk het bruisende dorp blijft dat het nu is met het behoud van genoeg voorzieningen in de toekomst.

De afgelopen periode hebben onze raadsleden zich hard gemaakt voor Naaldwijk door zich bezig te houden met: het stoppen van het verval van de Naaldwijkse watertoren, het verkeersveiliger maken van de Opstalweg, en het onderhoud op peil houden van de algemene begraafplaats.

Onze kandidaten uit Naaldwijk zijn:

- #1 Kevin Klinkspoor
- #7 Don van Geest
- #19 Max de Bruin
- #23 Sander Blonk

Onze prioriteiten voor Naaldwijk in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Er wordt volop gebouwd de komende jaren in Naaldwijk. Bij toekomstige woningbouwontwikkelingen wordt gebouwd naar behoefte van het dorp, wordt het voorzieningenniveau op peil gehouden en bewaken we de verkeersveiligheid.
2. De bouw van de Flora Campus waar in totaal zo'n 1250 reguliere woningen, 150 tijdelijke woningen, een nieuw vakcollege voor het ISW, en woningen voor studenten en arbeidsmigranten worden gebouwd.
3. Het bouwen van 550 woningen in Naaldwijk Zuid-Vlietweg (tussen RKVV Westlandia en de Snelbinder). Hier wordt 33 procent betaalbare koop, 33 procent dure koop en 33 procent sociale huur gebouwd.
4. Het realiseren van 27 woningen in Zuyt Brugge. De gemeente moet de mogelijkheden onderzoeken om het oude BP-station te kopen. Daarnaast moet de verkeerssituatie in het Zuideinde en op de 's-Gravenzandseweg eerst worden aangepakt.
5. Het verder ontwikkelen van het Verdigebied: de hele strook van de oude Rooms-Katholieke begraafplaats, het Raoul Wallenbergplein, het oude theatergebouw, het busstation, de Albert Heijn, en tot aan basisschool De Ouverture. Dit staat los van al gestarte ontwikkelingen zoals het nieuwe appartementencomplex De Harmonie en het nieuw te bouwen WestlandTheater De Naald.
6. In dit Verdigebied zetten we in op het ontwikkelen van betaalbare seniorenwoningen zodat deze dichtbij het centrum komen te liggen.
7. Het ondersteunen van Woongroep Initiatief Naaldwijk (WIN) in hun plannen om bij de locatie van de oude De Naaldhorst een project voor groepswonen voor senioren te ontwikkelen.
8. Het centrum van Naaldwijk concentreren we zodat er minder leegstand is conform de detailhandelvisie. Dit betekent dat we op termijn straten willen gaan transformeren naar woningen.
9. Het ontwikkelen van nieuwe transformatieplannen voor de unieke Naaldwijkse Watertoren waarbij het Rijksmonument zoveel als mogelijk wordt behouden. De nieuwe eigenaar is hiervoor aan zet.

Glastuinbouw en economie

1. We ondersteunen onze ondernemers in het centrum die elk jaar een fantastische Westland Reünie organiseren. Overbodige regelgeving beperken we, en we zorgen dat er een vast aanspreekpunt is binnen de gemeente voor de organisatoren.
2. Voldoende winkels in het centrum en het verminderen van de leegstand.
3. We behouden zoveel mogelijk de overgebleven stukken glastuinbouw tussen Naaldwijk en 's-Gravenzande zodat deze twee dorpskernen niet aan elkaar groeien. Ook zullen kansen voor reconstructie worden ondersteund. Bij mogelijke woningbouwontwikkelingen moet voldoende water en groen worden gerealiseerd tussen de dorpen.

Zorg en voorzieningen

1. De nieuwbouw van De Naaldhorst, waarbij er plek komt voor meer dan 120 plekken voor verpleeghuiszorg.

2. Het bouwen van een nieuw woonzorgcentrum De Rozenhof met 64 appartementen voor mensen die psychogeriatrische zorg nodig hebben.
3. De bouw van een appartementencomplex naast het nieuwe woonzorgcentrum De Rozenhof met 40 appartementen.
4. Het openhouden van een volwaardig politiebureau in Naaldwijk.
5. Een nieuwe huisartsenpraktijk in de nieuw te bouwen wijk Naaldwijk Zuid-Vlietweg.
6. Een nieuwe basisschool (De Hoogvlieger) in de nieuw te bouwen wijk Naaldwijk Zuid-Vlietweg.
7. Behoud van Okidoki in De Regenboog in Naaldwijk.
8. Uitbreiding van sportpark De Hoge Bomen in de nieuw te bouwen wijk Naaldwijk Zuid-Vlietweg.
9. De bouw van een nieuw WestlandTheater De Naald op de plek van het oude gemeentehuis.
10. Uitgaansgelegenheden zoals het Teejater behouden.

Leefbare buurten

1. De terugkeer van de zebrapaden bij de Dijkweg zodra de bouw van het appartementencomplex De Harmonie is afgerond.
2. Aanpakken van het kruispunt Galgeweg/Opstalweg. Veel fietsers steken nu de Opstalweg over vlak voor het kruispunt. Dit leidt vaak tot gevaarlijke situaties. We willen dit kruispunt aanpakken in combinatie met het bebouwing van het braakliggende terrein nabij de Olsthoorn Ranch.
3. De Geestweg/Opstalweg tussen de algemene begraafplaats en de Joanneschool moet verkeersdrempels krijgen. Op die manier verlagen we de snelheid van het verkeer.
4. Een nieuwe plek voor het calisthenicspark zodra de bouw van het nieuwe WestlandTheater De Naald gaat starten.
5. Het behouden van een toegankelijk openbaar toilet in het centrum van Naaldwijk.

Wieringen

De afgelopen raadsperiode is Wieringen veel in het lokale nieuws geweest, met name op het gebied van de verkeersontwikkelingen. Het verkeer in Wieringen is te druk en ondanks veel oproepen vanuit de gemeenteraad is er weinig écht aangepakt om dit te verbeteren. Met de ontwikkeling van Wieringen-Noord en de komst van een supermarkt aan de Dorpskade is dit een zorgelijke ontwikkeling.

Tegelijkertijd zijn er ook mooie ontwikkelingen in Wieringen. Het centrum kent niet of nauwelijks leegstand, het verenigingsleven is bloeiend en zwembad de Waterman is behouden. Daar heeft het CDA zich de afgelopen periode hard voor ingezet. Het is daarom des te belangrijker om deze ontwikkelingen te blijven ondersteunen met goede voorzieningen en verkeersafwikkeling.

Onze kandidaten uit Wieringen zijn:

- #2 Dennis Chafiâ
- #22 Remco de Vrieze
- #37 Sandra Nieberg
- #38 Jan van der Lelij
- #40 Jan van Rossum
- #41 Hans Klein Breteler
- #44 Adri Bom-Lemstra
- #46 Arie Wijten

Onze prioriteiten voor Wateringen in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Na de ontwikkeling van Wateringen-Noord is Wateringen volgebouwd. We staan positief tegen deze ontwikkeling, mits de verkeersafwikkeling goed geregeld is, er wordt gebouwd naar behoefte van onze eigen inwoners en er voldoende voorzieningen zijn. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, zal het plan moeten worden aangepast.
2. Het realiseren van een project voor groepswonen aan de dorpskade in Wateringen samen met de Wooninitiatiefgroep Wateringen (WIG).

Glastuinbouw en economie

1. We willen dat er voldoende parkeerplaatsen zijn aan de Dorpskade. De bouw van een nieuwe supermarkt in het oude gebouw van de Rabobank kan alleen plaatsvinden als daar voldoende parkeergelegenheid wordt gerealiseerd, en de verkeerssituatie daar is aangepast. Zo bouwen we aan een aantrekkelijker dorpscentrum in Wateringen.
2. We ondersteunen onze ondernemers en organisatoren die elk jaar een geweldige feestweek en Waterpop neerzetten. We gaan knellende regelgeving tegen, en willen dat de gemeente een meewerkende houding aanneemt bij de organisatie van evenementen.

Zorg en voorzieningen

1. We spannen ons in om goede voorzieningen te behouden, zoals zwembad De Waterman, de bibliotheek in het voormalige gemeentehuis en poppodium Nederland 3. Evenementen als de Profronde Westland en Waterpop kunnen blijven rekenen op steun van de gemeente en mogen niet bezwijken onder zwaardere regels.

Leefbare buurten

1. Het écht aanpakken van de verkeersproblematiek in Wateringen, waarbij de volgende kruis- en knelpunten prioriteit hebben:
 - a. De Ambachtsweg gaat weer in twee richtingen open, totdat er in Wateringen Noord een andere ontsluiting is gerealiseerd. De weg wordt daarna teruggebracht naar alleen de functie Erftoegangsweg. De rotonde aan het begin van de Ambachtsweg wordt veiliger gemaakt voor fietsers en voetgangers. De parkeerproblemen aan de grens van Westland door het invoeren van betaald parkeren in Den Haag wordt zo snel mogelijk opgelost.
 - b. De verkeersveiligheid rond de basisscholen De Kyckert en Mariaschool, en de snelle aanleg van de geplande rotonde bij het kruispunt Dorpskade-Windmolen. Ook het kruispunt Dorpskade-Tolland wordt veiliger gemaakt voor fietsers en voetgangers.
 - c. Het traject Herenstraat-Heulweg is het meest onveilige traject van Westland. De kruispunten bij het centrum worden zo spoedig mogelijk veilig gemaakt, en bij het kruispunt Harry Hoekstraat komen snelheidsbeperkende maatregelen en een veiligere situatie voor fietsers en voetgangers.

- d. De werkzaamheden aan de Wippolderlaan moeten worden doorgezet. Westland zet zich in om de aantakking aan de A4, en het kruispunt Erasmusweg in Den Haag ook snel te verbeteren.
 - e. Westland gaat meer samenwerken met Den Haag om de kruispunten op de Erasmusweg en Laan van Wateringse Veld aan te pakken. Daarna wordt doorgaand verkeer in het centrum van Wateringen zo veel als mogelijk geweerd. Tot slot maken we samen met Den Haag de situatie voor voetgangers en fietsers op de Noordweg veiliger.
2. Het openbaar vervoer in Wateringen moet verbeteren. We spannen ons in voor:
- a. het doortrekken van bus 21 naar Wateringen waardoor er een goede verbinding met Den Haag en daarmee het revalidatiecentrum en het HAGA ziekenhuis.
 - b. meer capaciteit tijdens de spits voor bus 30.
3. Het Hofpark en de Hofboerderij zijn van onschatbare waarde. De afgelopen periode is een fontein geplaatst, en is het trapveld vervangen. Ook de komende jaren blijft het park een centrum voor culturele activiteiten en recreatie, en waar mogelijk maken we het park nóg waardevoller.

Monster

Monster is volop in ontwikkeling. Nieuwe woningen op de locatie van het oude gemeentehuis, zorgvoorzieningen aan de Parallelweg en behoud van het duingebied versterken het dorp en zijn ligging aan de kust. Tegelijkertijd vraagt vooral het centrum om vernieuwing: een toekomstbestendige invulling van De Noviteit, een levendiger kerkplein, aantrekkelijke winkelstraten en meer groen. Ook de verbinding met de kust en het water verdient versterking met een robuuste fiets- en wandelroute én betere bereikbaarheid via een recreatiehaven. Tot slot blijft de verkeersveiligheid in het dorp een aandachtspunt.

Onze CDA-raadsleden hebben zich de afgelopen periode keihard ingezet voor Monster. Zo vragen we elk jaar aandacht voor De Noviteit, hebben we het strandparkeren de eerste twee uur gratis laten blijven en hebben we ons ingezet voor een veilige tweede, extra route uit de wijk Duingeest. Ook de komende periode willen we ons weer blijven inzetten voor Monster.

Onze kandidaten uit Monster zijn:

- #4 Jaco Eeltink
- #27 Sylvia Vollebregt
- #42 Andrea van Wissen
- #48 Marga de Goeij
- #50 Jenny Vermeer

Onze prioriteiten voor Monster in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Het verder inzetten op het benutten van mogelijke bouwlocaties in het dorp vergelijkbaar met die waarvoor we eerder veel inzet leverden aan de Choorstraat en de Parallelweg. We letten daarbij met name op de verkeersafwikkeling en -veiligheid en dat er wordt gebouwd naar behoefte van Monster.
2. Snelle realisatie van de “groene long van Monster” tussen de Noviteit en het nieuwe appartementencomplex aan de Choorstraat met daarin veel groen, ruime gelegenheid voor spelen en ontspannen maar ook voor behoud van de historie zoals de oude druivenmuur.
3. De bouw van de wijk Watergat waarbij tussen de huizen nieuw duingebied gecreëerd wordt. Zo zorgen we voor voldoende woningen en groen in Monster.

Glastuinbouw en economie

1. Verlevendigen van het centrum van Monster door het stimuleren van horeca aan en in de nabijheid van het Kerkplein en het bevorderen van de concentratie van winkels zodat aantrekkelijke winkelstraten behouden blijven.
2. We gaan knellende regelgeving tegen en willen dat de gemeente een meewerkende houding heeft naar ondernemers en organisatoren van evenementen, ook in Monster en voor de jaarlijkse feestweek.
3. Passende invulling voor het verouderde glastuinbouwgebied tussen het centrum en duinen, zodanig dat de functie van Monster als dorp voor goed wonen en ontspanning wordt versterkt. Het duurzaam glastuinbouw rond de dorpskern zal wel zoveel mogelijk behouden worden. Ook zullen waar mogelijk kansen voor reconstructie worden ondersteund.

Zorg en voorzieningen

1. Een passende en toekomstbestendige invulling voor de Noviteit, waarbij dit fraaie complex de rol van “Huis van de Buurt” kan vervullen en voor bijzondere evenementen beschikbaar blijft, bijvoorbeeld cultuur en sport. Dat vraagt ook om te investeren in een goede verbinding richting de Havenstraat en de bereidheid om activiteiten mogelijk te maken waarmee de kosten kunnen worden gedragen.
2. Al dat nodig is om onze huidige voorzieningen zoals zwembad De Boetzelaer, onze sportaccommodaties en de verenigingen goed op de rit te houden.

Leefbare buurten

1. Nieuwe verbinding voor fietsen en wandelen vanaf het duinfietspad naar het centrum, bijvoorbeeld langs de grafkelder van Herckenrath.
2. Een eigen recreatieve haven nabij die nieuwe fiets- en wandelverbinding waar niet alleen de historische Westlander zijn thuisbasis heeft, maar ook de modernste elektrisch aangedreven kleine variant daarvan.

De Lier

In De Lier speelde de afgelopen raadsperiode veel op het gebied van verkeer en bereikbaarheid. De ontsluiting van nieuwe wijken en de aanleg van de Oostelijke Randweg stonden regelmatig in het nieuws. Ontwikkelaars lijken vaak pas achteraf aandacht te hebben voor fietsers en voetgangers, waardoor knelpunten ontstaan. Een duidelijk voorbeeld daarvan is het ontbreken van een fietspad naar de nieuwe basisschool, een belangrijk leermoment voor toekomstige plannen. Tegelijkertijd blijft De Lier bekend om zijn sterke gemeenschapszin en bruisende verenigingsleven. De Hoofdstraat is springlevend, met een breed aanbod aan winkels, nauwelijks leegstand en volop mogelijkheden om elkaar te ontmoeten in de horeca.

Het CDA heeft in deze periode actief bijgedragen aan de leefbaarheid en voorzieningen in De Lier. Zo is gewerkt aan de uitbreiding van sportpark Zwethpark, de ontwikkeling van woningbouw op de Van den Ende- en Stolze-locatie en de herinrichting van het Perdiksepad. Ook in de komende periode blijft het CDA zich inzetten voor een betere verkeersontsluiting, veilige routes voor fietsers en voetgangers, en het versterken van de voorzieningen die De Lier tot een hechte en aantrekkelijke dorpsgemeenschap maken.

Onze kandidaten uit De Lier zijn:

- #11 Janine Barendse
- #15 Mike van den Enden
- #17 Jim van Adrichem
- #18 Koen van Mil
- #20 Anja van der Eijk-Groeneveld
- #26 Marja Varekamp

Onze prioriteiten voor De Lier in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Een locatie voor Groepswonen Initiatief De Lier (GIL), bijvoorbeeld op de locatie van 't Centrum. Deze locatie is goed gelegen in het dorp en dichtbij winkels en een zorgcentrum. De door geïnteresseerden aangedragen locatie aan de Van Rijnstraat lijkt helaas niet haalbaar door bestaande huurders, zoals de bibliotheek.
2. Binnen een afzienbare tijd is De Lier "uitgebouwd". De Havenbuurt wordt nu bouwrijp gemaakt. Alle grond binnen de ring van de N223/Veilingweg en de Oostelijk Randweg is dan volgebouwd. We zijn terughoudend met het uitbreiden van De Lier buiten de bestaande dorpsgrenzen.
3. De rivier De Lee als blikvanger van het dorp moet in ere blijven. Het zicht op de Lee moet zo veel mogelijk behouden blijven, en het moet voorkomen worden dat de oevers van de Lee helemaal volgebouwd worden.

Glastuinbouw en economie

1. De feestweken in de Lier zijn wijd bekend. Er wordt zowel in de zomer als door het jaar heen veel georganiseerd. Creatief, leuk en voor ieder wat wils. Wij willen de regelgeving zo laten zijn dat het een feest kan blijven. De organisatie Liers Gevoel en de lokale ondernemers zijn van grote waarde voor de gemeenschap. De opbrengst van activiteiten wordt weer geïnvesteerd in de gemeenschap.
2. De lokale ondernemers in de Hoofdstraat zijn belangrijk voor de kern van De Lier. Zij moeten waar mogelijk de ruimte krijgen om te ondernemen.
3. Een visie op de glastuinbouw in en rondom De Lier. Daarmee faciliteren we de verdere reconstructie van de omliggende glastuinbouwgebieden, en ondersteunen we de groei van innovatieve Lierse bedrijven en het behoud van duurzaam glastuinbouw.
4. Ondersteuning van innovatieve Westlandse bedrijven zoals Rijk Zwaan en Priva. We blijven in overleg met deze grote bedrijven zodat zij hand in hand groeien met het dorp. We zorgen dat bedrijven voldoende voorzieningen hebben om kwalitatief personeel te blijven aantrekken, zoals een goed bereikbare verbinding met het openbaar vervoer.

Zorg en voorzieningen

1. Behoud van ons erfgoed, zoals de Domtoren, de Timmerwerf, de eeuwenoude boerderijen langs de Noordlierweg, het Perdiksepad, het Kraaijennest en de oude bakkerij in de Hoofdstraat. Het dorp viert in 2045 haar 800e verjaardag. We streven ernaar het erfgoed goed door te geven aan de volgende generaties.
2. Het aanpassen van de Kasteelweg met een extra fietspad aan de noord-/oostzijde. We waarschuwden talloze malen voor de verkeersgevaarlijke situatie. De roep om actie wordt steeds duidelijker. Een niet gebruikt ruiterspad kan getransformeerd worden voor meervoudig gebruik.
3. Aanpassing van de kruising Kasteelweg/Kanaalweg. Vier onoverzichtelijke hoeken bij vier wegen, een fietspad, een brug en twee uitritten. Veel gebruikers van deze - steeds drukker wordende - weg willen zo snel mogelijk een aanpassing.

Leefbare buurten

1. Aandacht voor verlichting op het Kralingerpad. Al sinds 2023 vragen we hier aandacht voor. De veiligheid moet hier 's avonds verbeteren door straatverlichting.
2. De nieuwbouwwijken worden heel mooi groen aangelegd. We onderzoeken naar vergroeningsmogelijkheden in de oudere wijken.
3. Meer groen op het versteende Oranjeplein.
4. Het afronden van het project Perdiksepad.

Honselersdijk

De afgelopen jaren is Honselersdijk niet veel in het nieuws geweest. Wat het CDA betreft geven we Honselersdijk de komende periode de aandacht die het verdient. Want de sterke bedrijvigheid rond Honselersdijk-Noord en de Broekpolder, het mooie verenigingsleven op S.V. Honselersdijk en T.C. Honselersdijk en de populaire maar drukke Dijkstraat verdienen onze blijvende aandacht.

De afgelopen periode hebben wij aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen op het Voorhofplein en de verkeerssituatie van de Dijkstraat. Om het centrum aantrekkelijk en veilig te houden, moeten beide aangepakt worden om de levendigheid en parkeerruimte in de Honselse hoofdstraat te behouden. Het dorp verdient deze nieuwe impuls en kan dit ook gebruiken in de vorm van nieuwbouw, waar wij als gemeente actief op zoek moeten naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden.

Onze kandidaten uit en voor Honselersdijk zijn:

- #7 Don van Geest
- #9 Marcel Bruggeling
- #25 Koos Verbeek
- #28 Anneke van Vliet
- #32 Wim van Schie
- #33 Jan van der Knaap
- #45 Martin Buitelaar
- #47 Sjaak van der Tak
- #49 Theo Duijvestijn

Onze prioriteiten voor Honselersdijk in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Honselersdijk kent al enige tijd geen nieuwbouw meer, echter zou het dorp deze impuls goed kunnen gebruiken. Daarom willen wij initiatieven voor woningbouw en/of groepswonen actief benaderen en waar mogelijk ondersteunen.
2. We onderzoeken de kansen voor woningbouw op enkele incourante tuinbouwpercelen aan de rand van het dorp, zoals het perceel aan het begin van het Poeldijksepad. We geven de voorkeur aan initiatieven gericht op (groeps)wonen voor ouderen. Deze doelgroep maakt bij een verhuizing namelijk weer ruimte voor starters en gezinnen.

Glastuinbouw en economie

1. De herontwikkeling van het glastuinbouwgebied Broekpolder ondersteunen we en wordt betrokken bij een nieuwe glastuinbouwvisie. De huidige duurzame glastuinbouw zal zoveel mogelijk worden behouden en kansen voor reconstructie worden ondersteund.
2. Met het creëren van aantrekkelijke woonpercelen stimuleren we bewoners van de Broekpolder om met een verhuizing ruimte te geven aan de tuinbouwreconstructie. Het al bestaande compensatiefonds wordt versterkt als financieel instrument om verhuizingen te bevorderen.
3. Het ondersteunen van onze ondernemers die elk jaar een geweldige Honselse feestweek organiseren. De gemeente moet een meewerkende houding hebben naar organisatoren van evenementen en we gaan knellende regelgeving tegen.

Zorg en voorzieningen

1. Ontwikkelen van het Voorhofplein, met onder andere ruimte voor een Huis van de Buurt, uitbreiding van de Hoeksteen en Vitis Welzijn. Het huis van de buurt moet komende periode worden gerealiseerd.
2. In stand houden van bestaande voorzieningen, zoals het Westlands Museum. We ondersteunen deze zo goed mogelijk vanuit de gemeente.

Leefbare buurten

1. Het verbeteren van de verkeerssituatie in de Dijkstraat. Zo moet gekeken worden naar snelheidsremmende maatregelen en het wijzigen van de parkeersituatie in het centrum.
2. Het aanpakken van gevaarlijke en onoverzichtelijke kruispunten, zoals aan de Molenaarlaan en de Vogelaar. Zo maken we deze kruisingen veiliger voor alle weggebruikers.
3. Het ombouwen van de rotonde Zwethlaan/Westlandroute tot een snel-rotonde, voor een betere doorstroming van het verkeer.

Poeldijk

Poeldijk groeide de afgelopen periode stevig door en dreigt daardoor nu uit haar voegen te barsten. Omringd door een nieuwe en grote woonwijk, glastuinbouw en het bedrijventerrein ABC Westland staan de ontwikkelingen niet stil. De afgelopen raadsperiode stond Poeldijk in het teken van de bouw van de Blauwe Krenken, de uitbreiding van het bedrijventerrein ABC, met grote verkeersproblematiek, de herontwikkeling van enkele karakteristieke gebouwen bij de kruising Nieuweweg/Monsterseweg, en de voorbereiding van De Expeditie op de plaats van de Veiling. Het centrum heeft een impuls nodig. De ontwikkelingen bij de oude Bartholomeusschool, de Wittebrug, en het gebouw van Dario Fo duren te lang.

Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingezet voor een heropleving in het centrum door aandacht te besteden aan de Bartholomeuskerk. Daarnaast hebben we ons stevig ingezet voor meer verkeersveiligheid rondom het terrein van ABC Westland. Kinderen en ouders moeten veilig naar school en sportpark Verburch kunnen fietsen, en we pleiten daarom ook weer voor verdere maatregelen op de Arckelweg.

Onze kandidaten uit en voor Poeldijk zijn:

- #8 Christiaan Schopman
- #10 Judith van den Bos
- #16 Marjolein van Marrewijk
- #25 Koos Verbeek
- #29 Harry Stijger
- #35 Frans van Velthoven
- #41 Hans Klein Breteler

Onze prioriteiten voor Poeldijk in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Steun voor de ontwikkelingen rond de oude Bartholomeusschool, de Wittebrug en enkele reconstructiesnippers rond het centrum. Deze zorgen voor extra woningbouwmogelijkheden, met name voor jongeren en senioren.
2. Kansen gebruiken we voor hoogbouw in Poeldijk in aansluiting op bestaande hoogbouw.
3. Prioriteren van de eigen woningbouwbehoefte van het dorp en geen nieuwe, grootschalige woningbouwlocaties in de komende jaren. Zo behouden we de eigen cultuur en saamhorigheid in het dorp.
4. Extra aandacht voor de verkeersveiligheid en de afwikkeling van het verkeer. De bouw van Poeldijk-Noord heeft immers een grote impact op het dorp.

Glastuinbouw en economie

1. We ontwikkelen een visie op de glastuinbouw rondom Poeldijk in de komende jaren, behouden de huidige duurzame percelen en ondersteunen reconstructie.
2. We staan positief tegenover ontwikkelingen die het centrum zullen verlevendigen. Denk daarbij aan horeca en winkels in een compact levendig centrum en de ontwikkelingen rondom de Bartholomeuskerk.
3. We steunen de heropleving van de Poeldijkse feestweek.

Zorg en voorzieningen

1. Veilige fiets- en autoroutes naar school, de voorzieningen en sportpark Verburch.
2. De realisatie van De Expeditie als brede school en cultureel centrum voor jong en oud, waarbij we voldoende oog houden voor de verkeersafwikkeling rondom het nieuwe gebouw.
3. Ondersteuning van Bij Barth die inzet op ontmoeting in en rondom de Bartholomeuskerk met bijvoorbeeld Koningsdag en het dorpsfeest maar ook met diverse lezingen. We steunen een nieuwe toekomst van dit beeldbepalende gebouw van Poeldijk, met behoud van een gedeelte voor kerkdiensten.

Leefbare buurten

1. De uitbreiding van bedrijventerrein ABC Westland is een noodzakelijke impuls voor de behoefte aan bedrijventerreinen in Westland. Het bedrijventerrein mag echter pas in gebruik nemen wanneer de nodige verkeersmaatregelen in Den Haag en Westland zijn doorgevoerd, en er een goede mix is van logistieke en agrogerelateerde bedrijven.
2. Een verkeersveilige wijk in Poeldijk-Noord (o.a. Blauwe en Groene Kreken) nu het bedrijventerrein van ABC Westland uitbreidt. We steunen het initiatief om de Arckelweg vrachtwagenvrij te maken, en vrachtwagens twee aangegeven routes te geven naar de A20 en de A4 waar ze niet van mogen afwijken.
3. Poeldijk is erg verstedend. Het vergroenen van de kern is hard nodig. Een dorpspark zou zeer welkom zijn. Wij willen graag het centrum vergroenen en kansen benutten voor het Natuur Netwerk Nederland langs de Gantel met natuur, water en recreatie.

4. De werkzaamheden aan de Wippolderlaan moeten worden doorgezet. Westland zet zich in om de aantakking aan de A4, en het kruispunt Erasmusweg in Den Haag ook snel te verbeteren, voor een goede doorstroming van het verkeer vanuit Poeldijk naar Den Haag/A4.
5. Poeldijk drijft op de vele vrijwilligers die een zeer divers aanbod aan activiteiten ontplooiën. De sportverenigingen, cultuur, scouting, muziek, Bij Barth, buurtpreventie en nog veel meer. Vaak leunen deze verenigingen en stichtingen op vaste vrijwilligers die vaak decennialang verbonden zijn en zich met veel energie en passie inzetten. We willen ons inspannen voor continuïteit binnen deze stichtingen en verenigingen, zodat deze ook voor de toekomst een stabiele basis aan vrijwilligers hebben.

Maasdijk

In Maasdijk is de afgelopen periode veel gebeurd. Zo wordt er momenteel een nieuw wandelgebied gecreëerd op de Maasdijk, werd het onderpad bij de Prinzenlaan heringericht en groeide het Tiny Forest op het Spektakelplein verder uit. Ook zijn schoolpleinen buiten schooltijd opengesteld, en zijn oversteekplaatsen rondom scholen veiliger gemaakt. Bewoners hebben bovendien grond beschikbaar gesteld om de dieren te kunnen verplaatsen vanaf het verblijf aan de Nassaustraart waarmee de dierenweide voor Maasdijk behouden blijft. Tegelijkertijd kreeg het tweede arbeidsmigrantenhotel op Honderdland vorm. Het dorp trekt daarnaast steeds meer bezoekers in het dorp en op Honderdland.

Voor het CDA stond Maasdijk de afgelopen raadsperiode nadrukkelijk op de agenda. Daarbij is ingezet op het versnellen van de herinrichting van het Oranjeplein en het openstellen van de op- en afritten van de Maasdijk aan de zijde van Honderdland. Dit verloopt namelijk trager dan gewenst. Het CDA wil dat de afspraken rondom de arbeidsmigrantenhotels worden nageleefd, en benadrukt dat het bestemmingsplan geen ruimte biedt voor nieuwe arbeidsmigrantenhuisvesting op Honderdland. Ook in de komende periode blijft het CDA zich inzetten voor bereikbaarheid, leefbaarheid en voldoende parkeergelegenheid, zodat Maasdijk een aantrekkelijk en veilig dorp blijft voor bewoners én bezoekers.

Onze kandidaten uit Maasdijk zijn:

- #5 Janice de Jong
- #13 Loes Voogd
- #24 Connie Huisman
- #31 Petra Scheffers

Onze prioriteiten voor Maasdijk in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Uitbreiding van woningbouw in Maasdijk zal bij de Dirk Klinkertstraat moeten plaatsvinden. Daar is geen ruimte voor bedrijfspanden, nu glastuinbouw daar is geweken om in de toekomst een straatje erbij te kunnen realiseren.
2. Bij uitbreiding van Maasdijk bouwen we naar de eigen behoefte van het dorp en zorgen we ervoor dat de verkeersveiligheid gewaarborgd blijft.

Glastuinbouw en economie

1. De feestweek van Maasdijk, het Spektakel, is een voorbeeld hoe ondernemers en gemeenschap elkaar vinden. Knellende regelgeving en moeizame vergunningstrajecten moeten dit soort initiatieven niet in de weg staan. We zorgen ervoor dat er één aanspreekpunt voor ondernemers komt in de gemeente.
2. Een visie ontwikkelen op de glastuinbouw in en rondom Maasdijk. Waarin we streven dat duurzaam glastuinbouw zo veel mogelijk wordt behouden en kansen voor reconstructie worden ondersteund.

Zorg en voorzieningen

1. Behoud van goede voorzieningen, zoals een goede bedrijfsinvesteringszone op Honderdland, een apotheek en de bibliotheek. Ook het openbaar vervoer moet komende periode behouden blijven in Maasdijk.
2. Steun voor initiatieven van Groener Maasdijk en de kringloop.
3. We ondersteunen het initiatief om weer een tandartsenpraktijk te laten landen in Maasdijk.

Leefbare buurten

1. Geen derde arbeidsmigrantenhotel in Maasdijk. We houden de ondernemer aan het geldende bestemmingsplan.
2. Aandacht blijven houden voor de verkeerssituatie op de Lange Kruisweg, zeker ter hoogte van de Pettendijk.
3. Onderzoek naar mogelijk eenrichtingsverkeer in de Kortenaerstraat.
4. Het (nogmaals) onderzoeken van een tweede ontsluiting voor de Aletta Rutgersstraat aan de zijde van de Maasdijk.
5. Het realiseren van meer parkeergelegenheid bij de Willem III straat in Maasdijk, al dan niet door middel van een blauwe zone en daar ook op handhaven.
6. Meer parkeerplekken realiseren dan in de huidige situatie bij de herinrichting van het Oranjeplein.
7. Het verplaatsen van (een deel) van de speeltoestellen tussen de Almondestraat en de Kortenaerstraat om ter plekke meer parkeerplaatsen in het groen te realiseren.

Kwintsheul

In Kwintsheul zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet, maar vaak met vertraging. Zo worden de woningen in Heulpark in 2025 eindelijk opgeleverd, terwijl de plannen al uit 2016 stammen. Ook waarschuwen Heulse boegbeelden al geruime tijd dat het verenigingsleven en de vitaliteit van het dorp onder druk staan. Tegelijkertijd zijn er ook een aantal positieve ontwikkelingen: de bouw op de locatie de Driesprong is in volle gang en met nieuwe wijken aan de dorpsrand krijgen verenigingen als Andreashof en Quintus weer nieuwe inschrijvingen. Dat geeft vertrouwen en draagt bij aan een toekomstbestendiger Kwintsheul.

Wat het CDA betreft, kreeg Kwintsheul de afgelopen raadsperiode te weinig aandacht. Het CDA wil dat woningbouwprojecten voortaan sneller van de grond komen en blijft nieuwe en bestaande initiatieven actief steunen. Daarnaast is er nadrukkelijke inzet nodig op de leefbaarheid en verkeersveiligheid in het dorp: parkeren is en blijft een probleem en het kruispunt Heulweg–Kerkstraat (Hollewatering) geldt als een van de gevaarlijkste van Westland. In de komende periode zet het CDA zich daarom niet alleen in voor voldoende woningen, maar ook voor een veilig en aantrekkelijk dorpscentrum waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.

Onze kandidaten uit en voor Kwintsheul zijn:

- #2 Dennis Chafiâ
- #6 Mitchell Verbraeken
- #16 Marjolein van Marrewijk
- #21 Björn van der Drift
- #39 Adriaan Alblas

Onze prioriteiten voor Kwintsheul in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. De bouw en ontwikkeling van de locatie Driesprong is in volle gang. Bij toekomstige woningbouwontwikkelingen wordt gebouwd naar behoefte van het dorp, wordt het voorzieningenniveau op peil gehouden en bewaken we de verkeersveiligheid.
2. Om Quintus en de Andreashof vitaal te houden, zetten wij in op de bouw van betaalbare woningen voor jong en oud en voldoende doorstroombmogelijkheden, zodat jonge en oudere Heulenaren en gezinnen in Kwintsheul kunnen blijven wonen.

Glastuinbouw en economie

1. Het centrum wordt samen met Heulenaren levendiger gemaakt, waarbij een kleinschalig terras een mooie aanvulling op het dorp is.
2. De herontwikkeling van het glastuinbouwgebied Broekpolder ondersteunen we en wordt betrokken bij een nieuwe glastuinbouwvisie. Waarin gestreefd wordt naar het zo veel mogelijk behoud van duurzame glastuinbouw en waar reconstructie wordt ondersteund.
3. Met het creëren van aantrekkelijke woonpercelen stimuleren we bewoners van de Broekpolder om met een verhuizing ruimte te geven aan de tuinbouwreconstructie. Het al bestaande compensatiefonds wordt versterkt als financieel instrument om verhuizingen te bevorderen.

Zorg en voorzieningen

1. Een nieuw plan voor parkeren in het centrum waarbij de losse parkeermogelijkheden flexibel ingezet kunnen worden.
2. Betere ontsluiting van de sociale voorzieningen, nieuwbouwwijken en het bedrijventerrein in Kwintsheul.
3. Behoud van buslijn 30 in Kwintsheul en deze in de spitsuren vaker laten rijden.

Leefbare buurten

1. Speelvoorzieningen en groen zijn van groot belang in een dorp met jonge aanwas. We zetten in op speeltuinen en parken in bestaande wijken die aan te passen zijn aan de ontwikkeling van het dorp.
2. Het traject Heulweg-Kerkstraat wordt, met nieuwe richtlijnen, veiliger ingericht bij afslagen. Doorgaand verkeer door de kern wordt ontmoedigd met nieuw beleid rond ontsluitingsroutes.

Ter Heijde

Ter Heijde is een uniek dorp met een bijzondere ligging in de duinen, iets wat inmiddels door veel mensen is ontdekt. Die populariteit vraagt om zorgvuldige bewaking van de eigenheid van het dorp. Zonder duidelijke keuzes dreigt Ter Heijde overspoeld te raken door toeristen en woningzoekenden. Kleinschalige ontwikkelingen, zoals horeca en de surfshop bij het Kerkplein, dragen bij aan de leefbaarheid en passen bij het dorps karakter. Ook de Heijdse Lijn heeft zich bewezen als een waardevolle verbinding met Monster.

Voor CDA Westland staat behoud van het dorpskarakter centraal, met ruimte voor goed wonen en een rustig familiestrand, zonder hoogbouw. Bij kansen voor seniorenwoningen wil het CDA die nadrukkelijk benutten, zodat inwoners in hun dorp kunnen blijven wonen. Daarnaast blijven we ons inzetten voor een goede toegankelijkheid van het strand, zodat ook inwoners en bezoekers met een beperking volop kunnen meegenieten van alles wat Ter Heijde te bieden heeft.

Onze kandidaten voor Ter Heijde zijn:

- #4 Jaco Eeltink
- #50 Jenny Vermeer

Onze prioriteiten voor Ter Heijde in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Waar mogelijk woonruimte realiseren die het voor oudere inwoners van Ter Heijde mogelijk maakt door te stromen naar passende seniorenhuisvesting.
2. Bewaking van het karakter van Ter Heijde door het voorkomen van hoogbouw.
3. Geen nieuwe bebouwing op het strand.

Glastuinbouw en economie

1. Behoud van bestaande horeca en de surfshop op het Kerkplein.

Zorg en voorzieningen

1. Het inzetten op behoud van dit deel van de kust als familiestrand met horeca van beperkte omvang passend bij het uitgangspunt "rust aan de kust".
2. Voorzieningen regelen waardoor de Heijdse Lijn optimaal de verbindende rol kan blijven uitoefenen die zij nu al lange tijd vervult.
3. Kansen aangrijpen om de toegankelijkheid van duinen en strand voor mensen met een beperking verder te verbeteren.

Leefbare buurten

1. Het beperken van de parkeeroverlast door strandbezoek. We willen parkeerplaatsen die voor vergunninghouders zijn, beter aangeven in het straatbeeld.
2. Het behoud van de Heijdse Lijn. Inwoners moeten zelfstandig naar Monster en de rest van Westland kunnen reizen.

Heenweg

Heenweg is een rustige en fijne dorpskern om te wonen. De sociale samenhang is groot en mensen kennen elkaar nog echt. Na jaren van stilstand is er met de nieuwbouw van De Nieuwe Tuin eindelijk weer beweging gekomen. Dit wijkje is van grote betekenis voor de toekomst van de Heenweg en het CDA was hier groot voorstander van: nieuwe bewoners zorgen voor nieuwe energie, dragen bij aan het behoud van voorzieningen en versterken de leefbaarheid van het dorp. Het is een belangrijke stap om Heenweg vitaal te houden, ook voor de komende generaties.

Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingezet voor de bouw van De Nieuwe Tuinen, en de inzet op nieuwbouw van de oude gymzaal.

Onze kandidaten voor Heenweg zijn:

- #6 Mitchell Verbraeken
- #9 Marcel Bruggeling
- #50 Jenny Vermeer

Onze prioriteiten voor Heenweg in de komende periode:

Bouwen en wonen

1. Nieuwbouwwoningen of appartementen op de locatie van het Open Huis.
2. Het dorp alleen te laten groeien door beperkt een straat of wijk aan te bouwen. We bouwen op die manier naar behoefte van Heenweg en zorgen dat de verkeersveiligheid geborgd blijft.

Glastuinbouw en economie

1. Behoud van de glastuinbouw rondom Heenweg. De tuinbouwgronden nabij Heenweg zijn grotendeels goed verkaveld. Kansen voor verdere reconstructie ondersteunen we.

Zorg en voorzieningen

1. Een snelle internetaansluiting in het dorp. We spreken Caiway aan op zijn verantwoordelijkheid.
2. Het (eindelijk) realiseren van het Fitpark in combinatie met nieuwbouw van de gymzaal.

Leefbare buurten

1. Het behoud van de brede buurtschool is belangrijk voor Heenweg, er worden activiteiten georganiseerd voor jong en oud.
2. Een goede samenwerking met andere scholen, zowel met De Kameleon als de Waalcampus.

Westland richting 2050: onze belangrijkste thema's

Westland heeft grote uitdagingen op het gebied van voldoende woningen voor onze inwoners, het behoud van onze voorzieningen, de zorg voor schone en leefbare buurten en wijken, en het investeren in onze economie. Onze belangrijkste keuzes per thema zijn daarom in de volgende vier hoofdstukken uitgewerkt: (1) bouwen en wonen, (2) glastuinbouw en economie, (3) zorg en voorzieningen, en (4) leefbare buurten.

Wij geloven in onze sterke en sociale gemeente, en werken de komende periode als politieke partij graag met andere partijen in de gemeenteraad samen aan deze keuzes. Het CDA zoekt die samenwerking in de volgende periode nadrukkelijk weer op.

Bouwen en wonen

Inleiding en inzet in de afgelopen jaren

De afgelopen jaren heeft het CDA zich sterk gemaakt voor nieuwbouwprojecten in onder meer Naaldwijk (Hoogeland), 's-Gravenzande (Waelpolder), De Lier (Lierkwartier), Poeldijk (De Blauwe Kreken), Monster (Noorderduin), Kwintsheul (De Driesprong) en in de Heenweg (Nieuwe Tuinen). Daarnaast zijn we trots dat de ontwikkeling van de Flora Campus inmiddels is gestart, waar uiteindelijk meer dan 2.000 woningen gerealiseerd zullen worden in een gebied dat gelijk staat aan 46 voetbalvelden.

Toch blijft de woningnood groot. Voor veel jongeren is het moeilijk een eerste huis in Westland te vinden en ook ouderen zoeken vaker een kleinere woning dichtbij voorzieningen. Daarom moet er de komende jaren nog stevig worden doorgebouwd. Voor het CDA blijft wonen dan ook prioriteit nummer één in de komende raadsperiode. We kiezen daarbij om te bouwen voor onze eigen inwoners en onze gemeente gestaag te laten groeien.

Versneld bouwen aan voldoende woningen

Er zijn genoeg plannen voor woningen in Westland. Zowel in bestaande dorpskernen als daarbuiten. Helaas duurt de realisatie van die plannen (te) lang. Veel regelgeving komt vanuit de provincie en de Rijksoverheid en daar kunnen wij als gemeente weinig aan doen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente een betrouwbare en toegankelijke partner is voor ontwikkelaars en woningcorporaties. Op die manier kunnen we zo snel mogelijk overgaan van plannen naar daadwerkelijk bouwen. Wij willen:

1. Eén wethouder 'Wonen' die verantwoordelijk wordt voor alles rondom volkshuisvesting, het bouwen van nieuwe woningen, en het toewijzen en reguleren van bestaande woningen. We versnellen de woningbouw door vaste aanspreekpunten te creëren bij ambtenaren voor bouwprojecten.

2. Een woningbouwprogramma waar we naar behoefte bouwen van onze eigen inwoners. De bouw van nieuwe woningen doen we in combinatie met voldoende voorzieningen zoals een huisarts, speeltuinen en een bushalte. We letten bij de bouw van nieuwe woningen en wijken extra op de verkeersveiligheid in de wijk en de omgeving.
3. Een regierol voor de gemeente in het bouwen van woningen en moet een maandelijksse bouwtafel organiseren met ontwikkelaars en woningcorporaties waarin knelpunten in de woningbouw worden besproken en opgelost.
4. Financieel meewerken bij woningbouwprojecten waar nodig. Zo onderzoeken we de mogelijkheden om als gemeente mee te financieren aan onrendabele toppen in projecten.
5. Gemeentelijk strategisch grondbeleid. We vestigen eerder voorkeursrecht en zijn weer proactiever in het verwerven van eigen grond om de woningbouw te stimuleren. We gebruiken hiervoor een deel van het bestaande wooninvesteringsfonds van 20 miljoen euro.
6. Prioriteit geven aan het bouwen van permanente woningen voor onze inwoners. Het bouwen van flexwoningen alleen voor de tijdelijke opvang van starters, spoedzoekers (bijv. mensen in een echtscheiding) en statushouders.
7. Het realiseren van zoveel mogelijk woningen binnen de bestaande dorpsgrenzen. We zetten daarom in op inbreiden. Zo behouden we zoveel mogelijk het dorpsgevoel, de cultuur en de saamhorigheid.
8. Passende hoogbouw in woningbouwprojecten zodat we voldoende ruimte kunnen overhouden voor onze glastuinbouwsector, economie en recreatie en natuur. Hoogbouw in nieuwbouwprojecten doen we alleen buiten de dorpscentra, of naast bestaande hoogbouw in de dorpscentra.
9. Een woningbouwprogramma gericht op starters en senioren. Dat zijn de doelgroepen die het meest in de knel zitten op de woningmarkt. Bouwen voor senioren brengt daarnaast de doorstroming op gang die leidt tot meer aanbod van woningen voor starters en gezinnen vanuit de al bestaande woningvoorraad.
10. Prioriteit geven aan woningen in het middensegment. Zo willen we dat de woningbouwcorporaties meer middenhuurwoningen gaan bouwen. Daarnaast willen we dat er meer betaalbare koopwoningen worden gebouwd in het middensegment. Deze woningen dragen ook bij aan de doorstroming op de woningmarkt.
11. Voldoende voorzieningen en een verkeersveilige buurt in nieuwbouwwijken, zoals de Waelpolder in 's-Gravenzande, het Lierkwartier in De Lier, de Kreken in Poeldijk en Hoogeland en Naaldwijk Zuid-Vlietweg in Naaldwijk. Dat betekent bijvoorbeeld het bouwen van een extra huisartsenpost en basisschool, zorg voor openbaar vervoer en zo veel mogelijk wegen met een maximumsnelheid van 30 km/u.
12. Bouwen aan gemeenschappen en geven daarom prioriteit om in ieder dorp een straat of een wijk aan te bouwen. Zo behouden we in ieder dorp de eigen cultuur en saamhorigheid.
13. Een nieuwe glastuinbouwvisie zodat we weten welke gebieden we voor de glastuinbouw willen behouden en welke onrendabele grond voor de tuinbouw in Westland onder voorwaarden bruikbaar is voor woningbouw en andere functies. We maken hierover afspraken met de provincie Zuid-Holland zodat zij meewerken aan woningbouwplannen in voormalig glastuinbouwgebied. De gemeente

moet een cruciale rol spelen in de uitvoering hiervan: meer financiële middelen, meer strategische grondaankopen en vaker voorkeursrechten vestigen.

14. Goed georganiseerde participatietrajecten zodat alle belangen gehoord worden bij woningbouwprojecten.
15. Genoeg capaciteit bij ambtenaren vrij maken om zo snel mogelijk omgevingsvergunningen af te handelen zodat aanvrager en bezwaarmaker zo snel mogelijk duidelijkheid hebben.
16. De Onroerende Zaak Belasting (OZB) alleen mee laten stijgen met de inflatiecijfers. We richten ons in eerste instantie op het maken van scherpe keuzes in de gemeentelijke begroting voordat we kijken naar lastenverzwaring.

Woonruimteverdeling verbeteren voor onze inwoners

Er zijn zo'n 48.000 woningen in Westland. Zo'n 23% is sociale huur, 8% is midden-huur, en de overige 69% zijn koopwoningen. Om de woningmarkt zo goed mogelijk te laten werken voor onze inwoners, moet de gemeente afspraken maken met woningcorporaties en ontwikkelaars. Wij willen:

1. De bouw van betaalbare woningen voor onze inwoners. Dat betekent het bouwen van sociale en betaalbare koopwoningen (tot de NHG-grens; de Nationale Hypotheek Garantie; in 2025 bedroeg deze 450.000 euro), het bouwen van midden-huur, en de bouw van sociale huurwoningen.
2. De bouw van 500 tot 800 woningen per jaar in Westland. Zo realiseren we de ambities uit de Woonvisie 2020-2030 en bouwen we naar behoefte van onze inwoners. Dat betekent dat we in deze periode van tien jaar bijna 8.000 woningen bouwen voor onze inwoners.
3. Het realiseren van 1300 sociale huurwoningen tot en met 2030 in Westland. We committeren ons aan het doel om 30% van onze nieuw te bouwen woningen te laten bestaan uit sociale huurwoningen. We streven ernaar dit in harde plannen tot uitvoering te laten komen.
4. Prestatieafspraken met de Westlandse woningcorporaties maken om zo veel mogelijk sociale huurwoningen toe te wijzen aan Westlanders.
5. Voorrang voor Westlanders met cruciale beroepen - zoals leraren en zorgpersoneel - op de woningmarkt. We maken hiervoor afspraken met de woningcorporaties. We beperken deze maatregel zodat er voldoende woningen overblijven voor andere woningzoekenden.
6. Sociale huurwoningen toegankelijk maken voor mensen met een beperking. Onze woningcorporaties roepen we daartoe op.
7. Nieuwe woningen creëren in de bestaande voorraad door winkels en bedrijven te transformeren, gebouwen her te bestemmen, woningen te splitsen, of zelfs sociale huurwoningen te liberaliseren. We gaan hiervoor onder andere onze winkelcentra verdichten.
8. Het tijdelijk verhuren van te slopen sociale huurwoningen aan Westlandse jongeren die graag uit huis willen gaan, zoals bij de 50 woningen van Arcade in de Aca-ciastraat, Berkenstraat en Magnoliastraat in 's-Gravenzande.

9. Een eigen systeem voor woonruimteverdeling, mits dit aantoonbaar voordelen oplevert voor Westlanders. We onderzoeken de haalbaarheid van verschillende vormen. Op dit moment geven wij de voorkeur aan het behoud van het huidige regionale systeem, omdat ervaringen in de gemeenten Ridderkerk en Barendrecht negatieve effecten laten zien, zoals hoge kosten en vergelijkbare of slechtere prestaties bij het toewijzen van woningen aan eigen inwoners. Het regionale systeem blijft daarom gehandhaafd totdat onderzoek positieve resultaten voor een eigen systeem aantoonst.
10. Het toewijzen van koopwoningen aan onze inwoners. We onderzoeken de mogelijkheden om deze toewijzing beter te regelen.
11. Inzet op de huisvesting van gezinnen bij de huisvesting van statushouders. Westland kent relatief weinig eenpersoonshuizen en veel eengezinswoningen. Het huisvesten van gezinnen is daarom het meest effectief: we bereiken eerder onze verplichte taakstelling met zo min mogelijk huizen.

Concrete woningbouwprojecten

Er staan de komende jaren veel concrete woningbouwprojecten klaar om gebouwd te worden. Veel van deze projecten zijn al een aantal jaar bekend in de omgeving en bij de gemeente en vaak wordt daar al lang over gesproken door de gemeenteraad en het college. Wij ondersteunen de meeste van deze projecten. Wij willen:

1. Behoud van het dorpse karakter van Westland en willen daarom niet dat dorpen aan elkaar gaan groeien, bijvoorbeeld 's-Gravenzande en Naaldwijk nu de wijk Waelpolder de afgelopen jaren is bijgebouwd.
2. Het bouwen van meer appartementen voor senioren, en dus meer gebouwen die hoger zijn dan een gemiddelde rijtjeswoning. We steunen de bouw van complexen met meer dan vier verdiepingen (15 meter).
3. Het realiseren van het project in de Aloysiuschool in Monster met 24 sociale huurwoningen voor kinderen met een verstandelijke beperking en 18 sociale huurwoningen voor ouderen.
4. Een woon-zorgcomplex voor ouderen nabij de Parallelweg-Rijnweg in Monster. We zetten in op een zo goed mogelijke inpassing in de omgeving van dit bouwplan.
5. Plannen voor de watertoren in Naaldwijk, bijvoorbeeld voor het realiseren van appartementen. Daarbij ondersteunen we de mogelijke plannen van de nieuwe eigenaar.
6. Een nieuwe woonwijk in Wateringen-Noord, waarbij voldoende voorzieningen en het veilig afwikkelen van het verkeer aandacht verdienen.
7. 60 appartementen aan de Lierweg 34 in De Lier, de locatie van de oude autogarage van Stolze.
8. Verkeersveilige wijk in Poeldijk-Noord (o.a. Blauwe en Groene Kreken) nu het bedrijventerrein van ABC Westland uitbreidt. We steunen het initiatief om de Arckelweg vrachtwagenvrij te maken en vrachtwagens twee aangegeven routes te geven naar de A20 en de A4 waar ze niet van mogen afwijken.

9. Een nieuwe woonwijk in Naaldwijk Zuid-Vlietweg, ten zuiden van het sportpark De Hoge Bomen.
10. Een nieuwe basisschool 'De Hoogvlieger' in de nieuwe woonwijk Naaldwijk Zuid-Vlietweg.
11. Woningbouw met groen realiseren nabij de Olsthoorn Ranch, op de reeds braakliggende locatie. Deze locatie zou eerst als waterberging worden gebruikt maar dat bleek niet haalbaar.
12. Het verdichten van onze winkelcentra zodat in de buitenste straten op termijn de winkelpanden getransformeerd kunnen worden tot woningen. In Naaldwijk gaat het dan bijvoorbeeld om de Prinses Julianastraat, de Koningstraat, de Prins Hendrikstraat en het laatste gedeelte van de Molenstraat (tussen de Havenstraat en de Rembrandtstraat).
13. Het Carltonhotel in Naaldwijk behouden voor de opvang van statushouders, asielzoekers (spreidingswet) en ontheemden uit Oekraïne. Het Rijksbeleid op het gebied van de huisvesting van deze doelgroepen is constant aan het veranderen. Zo lang deze onzekerheid blijft bestaan, willen wij het Carltonhotel in Naaldwijk daarvoor inzetten. We gaan in gesprek met omliggende gemeenten om afspraken te maken over de hoeveelheid speciale doelgroepen die we opvangen.

Bouwen voor starters en gezinnen

Jonge Westlandse starters en Westlanders met jonge gezinnen komen maar moeilijk aan een (eerste) koophuis. Sommigen willen of zijn genoodzaakt te starten in een huurhuis. Om te zorgen dat er genoeg jonge mensen in Westland wonen, moet de gemeente een extra stap blijven zetten voor deze doelgroepen. Wij willen:

1. Bouwen op basis van de wensen van starters. Volgens onderzoek van de gemeente uit 2023 wil 50% van de starters bijvoorbeeld in een huurwoning starten.
2. Betaalbare koopwoningen bouwen voor starters die willen beginnen in een koophuis. We sporen ontwikkelaars aan om te bouwen in het segment tussen 300.000 en 350.000 euro. Dit zijn woningen onder de NHG-grens (de Nationale Hypotheek Garantie; in 2025 bedroeg deze 450.000 euro).
3. Creëren van betaalbare huurwoningen voor starters in overleg met de woningcorporaties. Veel starters kunnen door hun inkomen namelijk al niet meer in een sociale huurwoning terecht. We steunen corporaties die woningen willen bouwen in de categorie middenhuur.
4. Programma's gebruiken als KoopStart om betaalbare koopwoningen na de eerste verkoop ook betaalbaar te houden voor de volgende generatie jongeren die op zoek zijn naar hun eerste huis.
5. Een systeem behouden dat nieuwbouw koopwoningen toewijst aan Westlanders die op zoek zijn naar hun eerste huis.
6. De pilot van het wooninvesteringsfonds uitbreiden bij goede resultaten van de pilot in De Lier. We behouden de 20 miljoen euro in het wooninvesteringsfonds dat hiervoor gereserveerd is in 2022.
7. De bouw van meer permanente woningen voor starters. Waar dat kan, werken we aan de bouw van meer flexwoningen zoals de 151 woningen bij Flora Campus.

8. Evenementen rondom wonen blijven organiseren om informatie zo laagdrempelig mogelijk bij de jonge generatie te krijgen, zoals de startersavonden van de gemeente en de Rabobank in De Naald.

Wonen voor senioren

Veel ouderen willen verhuizen naar kleinere en gelijkvloerse woningen. Helaas is dit aanbod er nauwelijks. En als het er wel is, dan is het vaak niet betaalbaar. Ondertussen vergrijsst onze samenleving. Steeds meer mensen zijn op zoek naar een bij hun leeftijd passende woning voor hun leeftijd. Daarom moet de gemeente de komende periode blijven inzetten op de bouw van geschikte seniorenwoningen. Wij willen:

1. Gelijkvloerse seniorenwoningen en die zo centraal mogelijk liggen in de dorpen. We zetten in op zowel huur- als koopwoningen.
2. Een project voor groepswonen voor ouderen in Naaldwijk op een deel van de locatie van de oude Naaldhorst met Wooninitiatief Naaldwijk (WIN).
3. Een project voor groepswonen voor ouderen in Wateringen samen met de Wooninitiatiefgroep Wateringen (WIG).
4. Een locatie voor groepswonen in De Lier met het Groepswonen Initiatief De Lier (GIL).
5. Ondersteunen van andere initiatieven voor groepswonen in onze Westlandse dorpen. We vinden het belangrijk dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen.
6. Bouw van de Tweede Berkenflat in 's-Gravenzande waar 144 appartementen voor senioren mogelijk worden gemaakt.
7. Een woon-zorgcomplex voor ouderen nabij de Parallelweg-Rijnweg in Monster. We zetten in op een zo goed mogelijke inpassing in de omgeving van dit bouwplan.
8. Gemêleerd wonen, waar verschillende generaties naast elkaar kunnen wonen en elkaar kunnen ondersteunen. We bouwen hiermee aan nieuwe gemeenschappen waar verschillende groepen saamhorig naast elkaar wonen.

Glastuinbouw en economie

Inleiding en inzet in de afgelopen jaren

Westland is de meest toonaangevende glastuinbouwgemeente van Nederland. Het gehele glastuinbouwcluster is de derde economische motor van ons land. Rondom de productiebedrijven is een economisch cluster ontstaan van zaadveredeling, kassenbouw en -techniek, dataverwerking, logistiek en verpakking. Al deze bedrijven onderscheiden zich door innovatie en dragen bij aan de leidende rol in de internationale hortibusiness. Dit is iets om trots op te zijn, te koesteren en ook om te beschermen. We hechten daarom veel waarde aan de greenport. Die innoverende kracht vraagt ook een meebewegende overheid als het gaat om knellende regelgeving.

De ondernemende genen vertalen zich ook in een sterk MKB, die naast werkgelegenheid ook zorgen voor sterke gemeenschappen. De gemeente moet zorgen voor de juiste voorwaarden, zodat deze bedrijven zich kunnen blijven ontwikkelen. Dat betekent onder andere voldoende betaalbare huisvesting voor werknemers en een goede bereikbaarheid van bedrijven. Het CDA heeft zich afgelopen periode hard gemaakt voor de tuinbouw en het MKB en blijft ook komende periode bedrijfsbezoeken doen mee te denken met ondernemers om samen met de gemeente, die innovatieve en ondernemende gemeente te laten blijven.

Visie op het tuinbouwareaal

Westland is de meest dichtbebouwde gemeente van Nederland. We zien een sterke verandering binnen de primaire productiesector in de glastuinbouw. De koplopers zoeken samenwerking en investeren in nieuwe technieken in duurzame energie, artificial intelligence en robotisering. Maar we zien ook een grote groep bedrijven zonder bedrijfsopvolging, die niet mee gaan in deze

ontwikkelingen. Dit vraagt om een gemeente die meebeweegt met deze veranderingen en de regie pakt op ruimtelijke ontwikkelingen. Daarom willen wij:

1. Het belang van Westland en de glastuinbouwsector nog beter voor het voetlicht brengen. Onze innovatieve glastuinbouw is koploper op het gebied van duurzaamheid en biedt oplossingen voor het wereldvoedselvraagstuk. Nog niet iedereen in Nederland ziet dit ook. Samen met de sector werken we aan goede voorlichting.
2. Werken aan de randvoorwaarden voor het tuinbouwcluster: voldoende arbeid en dus voldoende woningen voor Nederlandse en buitenlandse werknemers, een goed netwerk van openbaar vervoer, en een goed onderwijssysteem zodat Westlanders in de sector kunnen werken en de sector kan blijven innoveren.
3. Een nieuwe ruimtelijk-economische visie op Westland tot en met 2050. Deze nieuwe visie moet de leidraad zijn voor ruimtelijk en economisch beleid. De visie moet de ruimtelijke en economische ontwikkeling van onze glastuinbouw, de greenport, de ontwikkelingen van wonen, bedrijventerreinen, verkeer, energie, water en groen meenemen en wegen.
4. Een actualisering van de Omgevingsvisie Westland op het thema glastuinbouw voor de lange termijn met duidelijke afwegingskaders op het tuinbouwareaal. Het doel van deze visie is het handhaven van een kwalitatief sterk productiegebied met hoogwaardige en innovatieve glastuinbouwbedrijven.
5. Het instellen van een herstructureringsfonds en een vorm van saneringsregeling.
6. Beter benutten van lintbebouwing in glastuinbouwgebieden door de ruimte effectiever te gebruiken dan enkel vrijstaand wonen.
7. De ontwikkeling van de Flora Campus stimuleren. Het biedt volop mogelijkheden voor de verdere samenwerking van bedrijfsleven, onderwijs en de overheid. Wij willen dit versterken met het HBO en een universitaire leerstoel.
8. Een prominente plek voor WNTweb op de Flora Campus om jongeren te stimuleren richting een carrière in het tuinbouwcluster.
9. Regelgeving aanpassen om nieuwe teelttechnieken mogelijk te maken, zoals daglichtvrij en/of meerlaags telen en verdere robotisering.
10. Stimuleren en behouden van landelijke wetgeving voor de sector, bijvoorbeeld de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR).

Energie en infrastructuur

Westland is bijna de enige regio in Nederland zonder netcongestie. Op het gebied van de energietransitie blijft Westland voorop lopen. De inzet van onze glastuinbouwsector in het gebruik van aardwarmte, de aanleg van de warmterotonde en de eventuele aansluiting op WarmtelinQ waarbij Westland restwarmte uit de Rotterdamse haven zou kunnen ontvangen, helpen mee om Westland sterk en onafhankelijk te maken voor de toekomst voor wat betreft energie. Wij willen:

1. De betaalbaarheid van de energierekening op één zetten. De transitie naar fossielvrije brandstoffen, warmte en elektriciteit, moet geleidelijk gaan en betaalbaar blijven voor Westlanders.
2. Inzetten op bijna energieneutrale gebouwen (BENG), gasloze wijken, zonne-energie en alternatieve windenergieprojecten.
3. Geen grote windmolens in onze gemeente. Hiervoor biedt de gemeente geen plek. Daarnaast zijn windparken op zee vele malen effectiever door de schaal.
4. Samenwerken met de glastuinbouwsector om de energietransitie te laten slagen. We zetten vol in op duurzame bronnen zoals aard- en restwarmte.
5. Ondersteuning van de glastuinbouwsector in haar ambitie om in 2040 fossielvrij te zijn.
6. Het uitrollen van de warmterotonde en het realiseren van een aansluiting op WarmtelinQ.
7. De transitie naar duurzame energie blijven stimuleren en netcongestie voorkomen door slimme technieken zoals smart grid. We blijven daarom in goed contact met Westland Infra.
8. Samenwerking en verbinding op energiegebied mogelijk maken tussen bedrijven en woningbouw. De innovatieve kracht van ons bedrijfsleven moeten we benutten in efficiënte uitwisseling van energie, water en circulaire grondstoffen. Restwarmte kan gebruikt worden om onze woonwijken te verwarmen.
9. Datacentra verbieden die niet gebruikt worden voor de tuinbouw en agrarisch gerelateerde bedrijven.
10. Weerbaar en veilig systeem waarbij we dreigingen zoals cyberaanvallen tegen gaan.

Huisvesting arbeidsmigranten

Westland is qua arbeid voor een aanzienlijk deel afhankelijk van de inzet van arbeidsmigranten. Wij vinden dat zij naast goede arbeidsvoorwaarden ook recht hebben op goede huisvesting. Dit kan in gecertificeerde woonunits op grotere locaties, maar ook onder voorwaarden op de bedrijven zelf. Wij willen:

1. Nette, gecertificeerde huisvesting voor arbeidsmigranten. Wij gaan uit van goed werkgeverschap en willen excessen bij veelal niet-Westlandse uitzenders samen met onze buurgemeenten hard aanpakken.
2. Objectieve voorlichting aan arbeidsmigranten waar ze terecht kunnen met vragen over rechten en plichten en het doen van administratieve handelingen.
3. Toewerken naar het huisvesten van meer in Westland werkzame arbeidsmigranten. We hebben naar schatting 12.000 tot 16.000 arbeidsmigranten in Westland werken. We huisvesten op dit moment naar schatting 5.000 arbeidsmigranten.
4. We steunen de uitbreiding van bestaande plekken voor arbeidsmigranten in Elsenbosch, Honderdland en Hotel Wateringen met in totaal 452 plekken voor arbeidsmigranten.
5. Inzetten op het daadwerkelijk realiseren van huisvesting. Dat geldt voor 688 plekken voor arbeidsmigranten aan de Oostbuurtseweg in De Lier, 1200 plekken op

de Flora Campus in Naaldwijk, en 400 plekken in de uitbreiding van ABC Westland in Poeldijk.

6. Bedrijven stimuleren in de innovaties rondom nieuwe technieken zoals AI en robotisering. Dit moet leiden tot een afname van de noodzaak tot het inzetten van arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten blijven in de toekomst wel nodig voor de glastuinbouwsector.

Internationalisering van onze glastuinbouwsector

De Westlandse economie kenmerkt zich door een sterk op export gericht bedrijfsleven, met name vanuit de glastuinbouwcluster. Naast de groente- en sierteeltproducten, zijn de producten van zaadveredelingsbedrijven, kassenbouw, scherminstallatiebedrijven, elektrotechnische- en automatiseringsbedrijven van grote waarde voor onze economie. Dit willen wij koesteren. Daarom willen wij:

1. De gemeente Westland blijft zich nationaal en internationaal positioneren als hét centrum van de mondiale hortibusiness.
2. Bedrijven faciliteren in het WHC en op de Flora Campus om samen met het onderwijs en de overheid te komen tot samenwerking en versterking van bedrijven en innovaties.
3. Handelsdelegaties en ambassades in contact brengen met ons bedrijfsleven. De gemeente speelt daarin een leidende rol.
4. Goede contacten onderhouden met ministeries, Tweede Kamer en vertegenwoordigers in de Europese Unie.
5. De imago schade van de afgelopen jaren herstellen door verantwoordelijk beleid te voeren en scherp te zijn op onze keuzes. We promoten Westland en de glastuinbouw in Nederland en laten zien wat het bijdraagt aan onze economie, voedselzekerheid en energiezekerheid.

Duurzaamheid en ondernemen

Wij hebben de wereld te leen van de volgende generaties. Dat geeft ons de opdracht om in ons dagelijks handelen na te denken over duurzaamheid. De inzet van onze glastuinbouwsector op aardwarmte, de aanleg van de warmterotonde en eventuele aansluiting op WarmtelinQ met restwarmte van de Rotterdamse haven biedt mogelijkheden om de duurzaamste gemeente van Nederland te worden. Maar ook het MKB en in ons dagelijks leven kunnen we meer doen aan duurzaamheid. Daarom willen wij:

1. Meer aandacht voor duurzaamheid bij het aanbesteden en uitvoeren van projecten. Bij voorkeur wordt er gewerkt met Westlandse bedrijven die wij oproepen zo veel mogelijk te verduurzamen.

2. Organisaties van evenementen ondersteunen in hun duurzaamheidsambities, bijvoorbeeld het overstappen van wegwerpplastic naar verharde plastic bekertjes met statiegeld. In zo'n geval moet de gemeente dit ondersteunen en garant staan voor de aanschaffkosten.
3. Inwoners en bedrijven bewuster en verantwoordelijker maken van het afval dat wordt geproduceerd. Burgers stimuleren het afval goed te scheiden. De kosten van afvalverwerking lopen immers op en de VANG doelstelling is nog ver weg.
4. Ruimhartig meewerken aan initiatieven als Cleanup Day Westland en het Groene Strand. We behouden onze titel van het schoonste strand van Nederland.

MKB en horeca

Naast de glastuinbouw is het MKB een onmisbare spil in onze samenleving. Zij zorgen voor blijvende werkgelegenheid, welvaart, welzijn en inkomen voor onze burgers. Daarnaast zorgen zij ervoor dat gemeenschappen floreren door sponsoring van verenigingen en tal van evenementen en burgerinitiatieven. Sterke en innovatieve ondernemingen blijven dan ook de basis voor een gezonde Westlandse economie. Daarom willen wij:

1. Een goed ondernemersklimaat scheppen met extra aandacht en ruimte voor de high tech, innovatieve bedrijven die Westland rijk is. De gemeente werkt daarbij samen met ondernemersverenigingen en bedrijfsinvesteringszones (BIZ) in de dorpscentra.
2. Het tegengaan van beperkende regelgeving. De gemeente moet zich meedenkend opstellen om ondernemers te ondersteunen in hun ambities.
3. Toegankelijk en benaderbaar zijn als gemeente. Ondernemers blijven een vast aanspreekpunt hebben bij de gemeente.
4. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe agrogerelateerde bedrijven, startups en scale-ups. Een breed ondernemerslandschap maakt onze economie weerbaar. We investeren in ons vestigingsklimaat via de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH).
5. Westlandse bedrijven krijgen voorrang bij het aanbesteden van projecten.
6. Investeren in een goede samenwerking tussen onderwijs, bedrijven en de overheid. We werken samen aan een aantrekkelijke gemeente waardoor jongeren na hun studie ervoor kiezen om in Westland te gaan werken. Een goede OV-verbinding en betaalbare huisvesting zijn hierbij van groot belang.
7. Een divers winkelaanbod passend bij elk dorp door de detailhandel en horeca te faciliteren, waarbij de detailhandelsvisie leidend is. Om de vitaliteit van winkelstraten in Naaldwijk en 's-Gravenzande te verbeteren, transformeren we sommige winkelstraten aan de buitenkant van het centrum naar maatschappelijke functies of woningen.
8. Een nieuwe detailhandelsvisie in samenwerking met ondernemers en MKB Westland. De huidige visie geldt voor de periode 2021-2026.

Toerisme

Westland heeft veel mogelijkheden op het gebied van toerisme. De glastuinbouw, de horeca en de stranden nodigen uit tot bezoek. Wandel-, fiets- en vaarroutes verbinden Westland met stad, strand en weidegebied. Westland heeft echter ook zijn beperkingen. Daarom willen wij:

1. Inzetten op kleinschalig toerisme. Wij willen rust aan de kust bewaren en willen geen grootschalige camping of hotels.
2. Promotie van activiteiten via VVV en Bezoek Westland ondersteunen.
3. De aanleg van kleine jachthavens mogelijk maken. In Monster zien wij hier kansen voor.

Zorg en voorzieningen

Inleiding en inzet in de afgelopen jaren

In Westland zijn zorg, sociaal beleid en voorzieningen in de kernen goed geregeld. Veel Westlanders zetten zich in als vrijwilliger of mantelzorger en dat maakt onze gemeente uniek. Ons Sociaal Kernteam (SKT) wordt in Nederland gezien als een van de belangrijkste voorbeelden hoe jeugdzorg georganiseerd wordt en de werkloosheid is ten opzichte van het Nederlands gemiddelde laag.

Tegelijkertijd is dit niet vanzelfsprekend en komen er veel uitdagingen op ons af. De afgelopen periode heeft het college een “kaasschaaf”-bezuiniging doorgevoerd waardoor alle domeinen 2% moesten bezuinigen; voor de partners binnen het sociaal domein betekende dit 1,8 miljoen euro bezuinigen op jaarbasis. Ook het beleid voor de armsten (minimabeleid) dreigde te moeten inleveren. Vanuit de oppositie heeft CDA Westland zich steeds verzet tegen deze bezuinigingen en alternatieven hiervoor aangedragen.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere uitdagingen:

- De zorgkosten lopen vanwege vergrijzing en innovatie op;
- De rijksoverheid betaalt de gemeente nog steeds te weinig voor de zorgkosten. En dat terwijl het sociaal domein al de grootste uitgavenpost is;
- Binnen de regio Haaglanden (de H9) is afgesproken om in 2035 toe te werken naar een bezuiniging van in totaal 25 miljoen euro in de jeugdzorg.

Sociaal beleid

In een tijd waarin eenzaamheid, individualisering en polarisatie toenemen zijn het juist onze sociale partners die zorgen dat Westlanders samenkomen, een luisterend oor wordt geboden en voorkomen wordt dat zwaardere zorg nodig is. Vitis Welzijn, de bibliotheek Westland, het Sociaal Kernteam, Patijnenburg en Cultuurweb dragen hier dagelijks aan bij.

Deze organisaties verdienen geen platte bezuinigingen maar politieke visie en lef om ook in financieel moeilijke tijden te zorgen dat deze organisaties kunnen blijven doen waar ze goed in zijn. Zo kunnen ze blijven werken aan een Westland waar iedereen mee kan doen. Daarom werkt CDA Westland hier de komende jaren aan. Wij willen:

1. Een strategische visie voor de lange termijn voor het sociaal domein. De komende jaren komen er veel uitdagingen op Westland af binnen het sociaal domein. Er komt daarom een strategische visie waarbij de gemeenteraad, onze sociale partners en Westlanders nauw betrokken worden. Zonder strategische visie komen er geen bezuinigingen.
2. Mantelzorgers extra aandacht geven. Zij blijven van onschatbare waarde binnen de gemeente, maar komen onder steeds grotere druk te staan. Ze krijgen ondersteuning die nodig is om niet overbelast te raken. Wanneer overbelasting dreigt blijft respijtzorg een belangrijke voorziening.
3. De basisvoorziening 'hulp bij huishouden' blijft behouden. Deze hulp is door een unaniem aangenomen CDA-amendement in de afgelopen periode alsnog beschikbaar via een spoedaanvraag.
4. De samenwerking met onze partners versterken. Door de bezuiniging van 1,8 miljoen euro, onduidelijk beleid en personele wisselingen binnen de gemeente is de samenwerking met onze belangrijkste partners niet verbeterd. Wat CDA Westland betreft zijn het Sociaal Kernteam, Vitis Welzijn, de Seniorenraad, de Jongerenraad, Platform Gehandicapten Westland (PGW), Bibliotheek Westland, Patijenburg, de Adviesraad Sociaal Domein Westland (ASDW), Cultuurweb, het diaconaal platform en WNTWeb stuk voor stuk belangrijke voelsprietten in de samenleving en een waardevol klankbord voor de gemeente. De komende periode versterken we de samenwerking met deze partners weer door het instellen van meer vaste gespreksmomenten om van gedachten te kunnen wisselen.
5. De samenwerking met de ASDW herstellen. De Adviesraad Sociaal Domein Westland (ASDW) geeft gevraagd en ongevraagd advies over alle belangrijke thema's binnen het sociaal domein. CDA Westland ziet deze adviezen als zeer waardevol. De afgelopen raadsperiode zijn de reacties op adviezen laat verstuurd, onder de maat geweest of zelfs achterwege gebleven. De komende jaren zetten we in op herstel van de samenwerking en zullen adviezen sneller worden voorzien van een volledige reactie.
6. Continue aandacht voor mensen met een beperking. Iedereen moet kunnen meedoen in Westland. Nieuwe (semi-)openbare gebouwen zoals scholen, bibliotheken en verenigingen worden toegankelijk gebouwd. Bij bestaande gebouwen wordt steeds gekeken welke mogelijkheden er zijn om toegankelijkheid te verbeteren, bijvoorbeeld bij een verbouwing. Werkgevers, verenigingen en vrijwilligersorganisaties worden gestimuleerd hun organisatie open en toegankelijk te maken, waarbij de gemeente kan ondersteunen in samenwerken met Platform Gehandicapten Westland (PGW).
7. Eenzaamheid, laaggeletterdheid, armoede, stapeling van schulden en psychische problematiek tegengaan. Dat blijft van groot belang. We trekken hierbij op

met onze sociale partners, en maatjesprojecten blijven onze ondersteuning krijgen.

8. De Bibliotheek Westland blijven steunen in haar ambities. De bibliotheek krijgt met de bibliotheekwet vanaf 2026 een nog belangrijkere rol in Westland. Wij steunen de ambitie om acht volwaardige bibliotheken te realiseren die ook functioneren als dorpshuizen voor ontmoeting, cursussen en hulp bij digitale en sociale vragen.
9. Geen bezuinigingen voor minima. De afgelopen periode is het beleid voor de armste Westlanders, het minimabeleid, verder onder druk komen te staan. Iedereen moet kunnen meedoen binnen Westland, daarom zijn we tegen verdere bezuinigingen voor minima.
10. Dat iedereen in Westland volwaardig mee moet kunnen doen ongeacht seksuele voorkeur of oriëntatie. Westland is een regenbooggemeente, blijft een regenbooggemeente en blijft daarom samen met onze sociale partners actief beleid uitvoeren en ontwikkelen rond acceptatie.

Zorg en ouderenzorg

Zorgen voor elkaar staat nog steeds hoog in het vaandel in Westland. Voor diegenen die gespecialiseerde zorg nodig hebben is het goed geregeld. Met de toenemende vergrijzing en onduidelijk beleid vanuit de landelijke overheid staat Westland voor een aantal uitdagingen. De kosten nemen hard toe, en ook de wachtlijsten voor aanvragen in hulp (WMO; Wet Maatschappelijke Ondersteuning) nemen toe.

CDA Westland wil dat oudere Westlanders en Westlanders die specialistische zorg krijgen zo lang mogelijk in Westland kunnen blijven wonen, dichtbij voorzieningen en hun familie, vrienden en verenigingen. Westlanders die zorg nodig hebben moeten snel de juiste zorg kunnen krijgen. Daarom willen wij:

1. De patiënt nog meer centraal stellen in Westland in plaats van procedures. De basis is goed op orde in Westland, maar nog niet iedereen weet waar ze terecht kunnen bij een hulpvraag of dagopvang. Mensen met een hulpvraag of die dagopvang willen, moeten binnen twee dagen weten waar ze terecht kunnen.
2. Woonzorginitiatieven voor senioren ruimhartig faciliteren. Hieronder vallen ook initiatieven voor groepswonen, beschermd wonen, en woonvormen voor kinderen met een beperking.
3. De bouw van de Tweede Berkenflat in 's Gravenzande ondersteunen. We versnellen dit project waar mogelijk. Dit biedt ruimte voor 144 appartementen met zorg.
4. De WMO efficiënt inzetten. De uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), waarbij Westlanders hulp en/of hulpmiddelen kunnen aanvragen gaat naar tevredenheid van Westlanders, maar wachttijden nemen toe. De komende tijd verkorten we wachttijden, en maken we de WMO in Westland efficiënter. We accepteren geen grootschalige wijzigingen in de uitvoering van de WMO, tenzij dit vanwege landelijke wetgeving moet. De persoonlijke aanpak door

bijvoorbeeld keukentafelgesprekken blijft bestaan, en hulp bij huishouden blijft toegankelijk voor wie dat nodig heeft.

5. Meer verpleeghuisbedden realiseren. De afgelopen periode is er op het gebied van nieuwe verpleeghuisbedden, revalidatiebedden en respijtzorg weinig voortgang geboekt. Samen met Pieter van Foreest versnellen we deze nodige voorzieningen, waarbij we prioriteit geven aan nieuwbouw van de Naaldhorst.
6. Beukenrode en Carma ondersteunen. We hebben in Westland prachtige organisaties als Hospice Beukenrode en Inloophuis Carma. We blijven deze waardevolle organisaties ondersteunen door middel van het bijgewerkte subsidiebeleid.
7. Voldoende inzet op toegang tot de eerstelijnszorg. Toegang tot huisartsenzorg dichtbij huis is van essentieel belang, maar afgelopen periode is gebleken dat er een tekort is aan plekken voor huisartsen. We maken opnieuw een inventarisatie van de plekken met de meest dringende behoefte en faciliteren hier de komst van nieuwe praktijken. Bij (grote) nieuwbouwwijken wordt rekening gehouden in het bestemmingsplan met een huisartsenpraktijk. Hierbij werken we samen met ZEL (Zorgorganisatie Eerste Lijn)
8. Meer inzet op preventie. Preventie is van groot belang om zorgkosten in de toekomst te laten afnemen. Samen met Vitis Welzijn, scholen en verenigingen blijven we inzetten op beleid rond gezonde voeding en bewegen en het terugdringen van roken, drugsgebruik en overmatig alcoholgebruik.

Jeugdzorg

De Jeugdzorg in Westland is met het Sociaal Kernteam (SKT) goed geregeld. Gezinnen, en daarmee ook volwassenen, krijgen persoonlijke aandacht en krijgen op een fijne manier de juiste hulp aangeboden. We kopen de specialistische jeugdhulp in met acht andere gemeenten binnen de 'H9', waardoor breed en efficiënt aangeboden kan worden aan Westlanders. De kosten binnen de Jeugdzorg nemen echter sterk toe, en meer kinderen en jongeren maken gebruik van deze voorzieningen. De stijgende kosten zijn een landelijk probleem, en de verschillende regio's zijn met een plan gekomen om een bezuiniging door te voeren. Binnen de H9 gaat dit om 25 miljoen euro in 2035.

CDA Westland wil de alsmaar stijgende kosten binnen de jeugdzorg ook beteugelen, maar niet als dit ten koste gaat van de kwaliteit. De afgelopen periode heeft de gemeenteraad weinig handvatten gekregen om goed te kunnen meedenken in oplossingen, waardoor gevolgen van keuzes onbekend zijn. Daarom willen wij:

1. Binnen de strategische visie werken we ook aan een visie op de jeugdzorg. Dit doen we samen met de gemeenteraad en het SKT. We bezuinigen niet op de jeugdzorg voordat duidelijk is wat de gevolgen zijn van het beleid.
2. Geen grootschalige wijzigingen doorvoeren in de jeugdzorg, tenzij dit vanwege landelijke regelgeving moet.

3. Dat de overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg goed verloopt, want dit is een belangrijke stap. We werken met het SKT samen om vroegtijdig met een plan te komen voor het gezin om de stap zo zorgeloos te maken.

Participatie: werken en meedoen

Westland is een gemeente waar participatie heel hoog ligt. De werkloosheid in Westland ligt lager dan het landelijk gemiddelde, en het aandeel vrijwilligers bij verenigingen en sociale partners ligt hoog. Voor de toekomst van Westland is het van belang om dit zo te houden. Door vergrijzing en aanwas van nieuwe Westlanders is het belangrijk om hier de komende jaren aandacht op te blijven vestigen. Daarom willen wij:

1. Patijnenburg is onze belangrijkste partner op het gebied van werk. Zij helpen dagelijks Westlanders bij het vinden van een baan, ondersteunen mensen voor wie werk niet vanzelfsprekend toegankelijk is en stimuleren het bedrijfsleven om actief werk te maken van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wij blijven Patijnenburg steunen bij hun belangrijke werk voor Westland.
2. Samen met Vitis Welzijn nieuwe Westlanders stimuleren kennis te laten maken met alle mogelijkheden die Westland te bieden heeft. "Welkom in Wateringen" is een fantastisch voorbeeld dat verder uitgerold kan worden in andere kernen.
3. Voldoen aan de wettelijke plicht om statushouders humaan op te vangen en nieuwkomers goed te blijven begeleiden om snel te integreren in de Westlandse samenleving. Samen met Vitis Welzijn en de Bibliotheek blijven we investeren in taalcursussen, taalmaatjes en laten we kinderen in een vroeg stadium meedoen in verenigingen en het onderwijs.
4. Een nog sterkere samenwerking met religieuze instellingen. Westland is bovengemiddeld gelovig (65% t.o.v. 42% landelijk) en kent een hoog aandeel actieve bezoekers. De kerken en moskeeën zijn voelsprieten in de samenleving op het gebied van sociale samenhang en participatie. Daarom versterken we de samenwerking met deze instellingen, bijvoorbeeld via het Diaconaal Platform.
5. In samenwerking met de uitzend- en tuinbouwbranche geven we arbeidsmigranten betere voorlichting voordat ze afreizen naar Nederland. Daardoor is er van tevoren meer duidelijk over verwachtingen, wat geregeld moet worden en van welke voorzieningen gebruikgemaakt kan worden. Samen met de katholieke kerken kijken we of er nog meer participatie met deze groep gecreëerd kan worden. Klachten en problemen over huisvesting van arbeidsmigranten worden serieus genomen en zo snel mogelijk opgelost.

Cultuur en maatschappij

Uit onderzoek blijkt dat bijna de helft van de Nederlanders maandelijks iets met cultuur doet, denk hierbij aan muziek, dans, tekenen en museum- en concertbezoek, bij kinderen en jongeren ligt dit percentage nog hoger. We hebben in

Westland ontzettend veel actieve verenigingen voor amateurkunst met veel actieve vrijwilligers. In een tijd waarin eenzaamheid en individualisme toeneemt, is cultuur een prachtige verbinder tussen Westlanders. Ook jongeren moeten binnen Westland de ruimte krijgen om zich met elkaar cultureel te ontwikkelen binnen Westland. Westlanders die thuis individueel cultuur beoefenen zouden elkaar beter moeten kunnen vinden. Daarom willen wij:

1. Voldoende budget houden om de cultuurkoers 2020-2030 uit te voeren. Cultuurweb blijft hierin dé partner voor de gemeente. In de komende raadsperiode zal een nieuwe cultuurkoers uitgewerkt moeten worden. Samen met Cultuurweb en het culturele veld stellen we deze koers op, waarbij we talentvolle jongeren en brede cultuurbeoefening nog meer plek geven binnen het Westlandse cultuurbeleid.
2. De plannen voor nieuwbouw van WestlandTheater De Naald worden voortgezet op de locatie tegenover het gemeentehuis aan de Verdilaan. Het huidige gebouw is op en renovatie zal onder de streep twee keer zo duur zijn als nieuwbouw. Door deze nieuwbouw kunnen nog meer Westlandse amateurverenigingen hun talent laten zien, en kunnen nog meer Westlanders genieten van cultuur en film. De realisatie van een nieuw theater zet daarnaast de verdere ontwikkeling van het Verdigebied in gang; een welkome ontwikkeling in Naaldwijk.
3. Het kunstmuseum realiseren. De afgelopen periode heeft de raad bij meerderheid besloten een kunstmuseum te realiseren binnen het Westlands Museum en daarmee het museum uit te breiden. We blijven deze ontwikkeling de komende tijd faciliteren.
4. De WOS blijven steunen. De WOS is als lokale omroep onmisbaar. We faciliteren deze omroep om te verhuizen naar het World Horti Center, en om te blijven vernieuwen.

Onderwijs

Westland heeft een zeer breed aanbod van scholen. Ouders hebben binnen Westland de ruimte om te kiezen uit scholen met verschillende achtergronden vanuit geloofsovertuiging, principes of leermethoden; een groot goed. Daarnaast is er kwalitatief speciaal onderwijs voor onze jeugd met een leerachterstand of beperking.

Met het groeiend aantal kinderen zijn nieuwe scholen nodig. In de afgelopen periode heeft de gemeenteraad een Integraal Huisvestingsplan aangenomen waar nu uitvoering aan wordt gegeven. CDA Westland wil graag een snelle uitvoering van deze plannen waarbij steeds rekening wordt gehouden met veilige schoolthusroutes, toegankelijkheid en multifunctioneel gebruik. Daarom willen wij:

1. De maatschappelijke rol van scholen vergroten. Scholen zijn een belangrijke plek voor ontmoeting, participatie en ontwikkeling. We zien de schoolbesturen als natuurlijke partners voor het maken van beleid en we blijven deze goede

samenwerking voortzetten. We vergroten daarnaast de maatschappelijke positie van scholen als ontmoetingsplek met onze partners de Bibliotheek, JGZ, het SKT en WNTWeb.

2. Bij de bouw van nieuwe scholen bij voorkeur 'brede scholen' creëren met kinderopvang, zoals de Expeditie. Daarnaast is multifunctioneel gebruik van de gebouwen buiten schooluren om zeer gewenst.
3. Ons blijven inzetten voor voldoende (medische) kinderopvang in Westland.
4. Bij nieuwbouw specifiek aandacht vragen voor veilige school-thuisroutes. Voor bestaande scholen komen we met een integraal plan om deze routes veiliger te maken
5. Bij de ontwikkeling van nieuwbouwwijken rekening houden met voorzieningen zoals een basisschool. De ontwikkeling van Wateringen Noord is hierbij een goed voorbeeld. Ook steunen we de bouw van de Hoogvlieger in Naaldwijk Zuid-Vlietweg.
6. De geplande ontwikkeling faciliteren van het vakcollege+ op de Flora Campus Westland als onderdeel van de ontwikkeling van de Flora Campus.
7. Het onderwijscluster op het WHC versterken. Het World Horti Center (WHC) wordt nog meer verbonden met technische en agrarische MBO-, HBO- en WO-opleidingen. Westland blijft het kenniscentrum op het gebied van glastuinbouw. Samen met onze nieuwe systeempartner WNTWeb vergroten we de interesse bij Westlandse kinderen en jongeren voor technisch onderwijs, ook bij het WHC.
8. Westlandse scholen aantrekkelijk houden. Het lerarentekort blijft een landelijke uitdaging. Samen met de schoolbesturen bekijken we hoe we het onderwijs in Westland aantrekkelijk maken en houden voor nieuw personeel, bijvoorbeeld door het blijven stimuleren van een gezamenlijke Westlandse vacaturesite.

Verenigingen en andere voorzieningen

Het actieve verenigingsleven is een grote pilaar onder de Westlandse samenleving. Duizenden vrijwilligers zetten zich dagelijks in om beweging, cultuur en ontmoeting te faciliteren. Deze kracht in Westland is uniek en moet ook voor de toekomst worden behouden.

Wat CDA Westland betreft hebben Westlanders recht op goede verenigingen en voorzieningen in de buurt. Daarom willen wij:

1. Het voorzieningenniveau in bestaande wijken onderzoeken en waar nodig verbeteren. Alle Westlanders moeten in de buurt toegang hebben tot zorg, beweging, ontspanning, ontmoeting en recreatie. In nieuwbouwwijken worden voorzieningen als een huisartsenpraktijk, sportvoorzieningen, onderwijs en ontmoeting meegenomen in het bestemmingsplan, waarbij rekening gehouden wordt met toekomstige groei.

2. De bereikbaarheid met het openbaar vervoer vergroten. We streven naar het vergroten van het huidige aanbod door bussen vaker te laten rijden en routes te verbeteren. Daarnaast zetten we in op toegankelijke bushaltes.
3. Sportparken en -voorzieningen faciliteren. We geven uitvoering aan de recent aangenomen strategische accommodatieplanning waarbij we waar mogelijk investeringen versnellen, zoals extra sportvelden.
4. Voldoende zwem- en recreatiewater beschikbaar houden. We zijn blij met het openhouden van openluchtwembad De Waterman in Wateringen. We komen met een zwembadenvisie om ook in de toekomst voldoende zwemvoorzieningen te behouden, waarbij ook onze waterplassen, zoals het Prinsenbos, en de kust worden meegenomen.
5. Zo veel mogelijk multifunctioneel gebruik van gemeentelijke voorzieningen, waardoor deze de hele dag en het hele jaar gebruikt kunnen worden. Hierbij valt te denken aan het gebruik van gymzalen voor cultuurbeoefening in de avond, en het gebruik van grasvelden van sportverenigingen en pleinen van scholen voor sportactiviteiten buiten 'openingstijden'.
6. Voldoende speelvoorzieningen voor zowel jonge als oudere jeugd. Bij voorkeur worden nieuwe speelvoorzieningen voorzien van aanpasbaar materiaal waardoor deze bij veranderingen kunnen worden aangepast.
7. Steun voor onze vrijwilligers. Westlanders kent een groot aandeel vrijwilligers die zich regelmatig inzetten voor andere Westlanders.
8. Regels die ruimte geven aan de samenleving in plaats van deze belemmeren. De afgelopen periode hebben we gezien dat vrijwilligers van bijvoorbeeld Oranjeverenigingen moeilijk kunnen voldoen aan strenge regels waardoor deze verenigingen dreigen om te vallen. We bekijken bestaande regels opnieuw, passen deze aan waar nodig en richten een loket in bij de gemeente die verenigingen en buurten helpt bij de organisatie en als één aanspreekpunt dient.

Leefbare buurten

Inleiding en inzet in de afgelopen jaren

Westland met haar elf dorpskernen is een mooie gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. We verwachten van onze gemeente dat alles goed geregeld is: van de wijkagent die toeziet op de veiligheid in de wijk, tot aan de vuilniswagens die op tijd het huisvuil komen ophalen. De gemeente moet die taken goed blijven uitvoeren. Op die manier kan iedereen zich thuis voelen in zijn of haar eigen huis, buurt of dorpskern.

Daarnaast moeten we blijven investeren in onze samenleving. Respect en fatsoen naar elkaar staan voorop, en we willen zoveel mogelijk ruimte laten aan eigen buurt- en wijkinitiatieven. De samenleving gaat voorop, en de gemeente moet vooral dienend zijn aan haar inwoners. Zo leven we op een nette manier met elkaar samen. De afgelopen periode heeft het CDA zich daar ook voor ingezet door aandacht te vragen voor voldoende groen in de wijk, het aanpakken van ontoegankelijke plekken in de dorpen, en het aandacht vragen voor knellende regelgeving voor de organisatoren van feestweken en andere evenementen.

Schone en groene wijken en dorpen

Westland is een vanuit de historie dichtbebouwde gemeente door zijn uitgebreide glastuinbouwcluster. Dat heeft ertoe geleid dat er weinig ruimte is ingericht voor groen en natuur. Met een groeiende bevolking neemt ook de vraag naar ruimte om te recreëren toe, en tegelijkertijd willen we een leefbare omgeving behouden. Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingezet voor voldoende

verzamelpunten voor afval, en voor zaken als kabelgoottegels voor het opladen van elektrische auto's. Wij willen in de komende periode:

1. Voldoende centrale afvalverzamel- en inleverpunten in de wijken en prullenbakken in de publieke ruimte. Dat geldt ook voor sigaretten en statiegeldflessen.
2. Experiment met wijkmanagers voortzetten en hun takenpakket uitbreiden zodat zij meer zelf kunnen beslissen met inwoners zonder tussenkomst van het gemeentehuis.
3. In nieuwe bestemmingsplannen meer ruimte voor voorzieningen als groen, pleintjes en speeltuinen. Zo blijven mensen elkaar ontmoeten en zijn onze nieuwe wijken ook fijn om in te wonen en te leven.
4. Goed onderhoud van ons openbaar groen. Dat betekent dat snoeien en planten tijdig worden aangekondigd, en bij eventuele kap van bomen wordt uitgelegd waarom de gemeente dat moet doen.
5. Ondersteuning van burgerinitiatieven waarbij buurten worden vergroend en het onderhoud in eigen hand wordt genomen.
6. Het aanbrengen van groen in de dorpscentra in overleg met winkeliersverenigingen en de BIZ (bedrijfsinvesteringszone).
7. Aandacht voor toegankelijkheid bij de herinrichting van straten. Zo zorgen we voor voldoende geleidelijnen, drempelloze stoepen en veilige oversteekplaatsen.
8. Voldoende putten voor waterafvoer en grasvelden voor wateropvang in de wijk om overtollig water bij hoosbuien op te kunnen vangen, en het blank staan van straten te voorkomen.

Veiligheid en buurtpreventie

Een veilige buurt is ontzettend belangrijk om fijn te kunnen wonen in Westland. Dat betekent niet alleen meer politieagenten en Boa's, maar juist ook het effectiever inzetten van het veiligheidspersoneel dat we al hebben. Daarnaast moet overlast zoals dat van hangjongeren zoveel mogelijk worden voorkomen door de openbare ruimte daarop aan te passen. Ook moet de gemeente genoeg ruimte geven aan buurtinitiatieven, zoals wijk- en buurtpreventie. Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingezet in het ondersteunen van buurtinitiatieven en de aanpak en preventie van overlast door hangjongeren. Wij willen:

1. Behoud van het politiebureau in Naaldwijk. De gemeente zorgt ervoor dat deze op vaste tijden open is om aangifte te kunnen doen.
2. Voldoende wijkagenten en Boa's die bekend en aanspreekbaar zijn in de wijken en dorpskernen.
3. De jongerenwerkers van Vitis Welzijn voldoende ruimte geven om met jongeren in gesprek te gaan en activiteiten te organiseren. Dit voorkomt hangjeugd op ongewenste plekken, en zorgt dat er op tijd ingegrepen kan worden wanneer dat nodig is.
4. Buurthuizen openstellen voor jongeren zodat zij een veilige plek hebben om elkaar te ontmoeten.
5. Buurtverenigingen, buurtapps en buurtpreventie aanmoedigen en faciliteren.

6. Extra toezicht, camera's en handhaving moet mogelijk worden bij plekken waar vaker overlast is.
7. Aanpak van onveilige en donkere plekken. Fietspaden moeten worden voorzien van goede verlichting in de avond. Het moet mogelijk zijn om tussen elk dorp 's avonds te fietsen op een verlicht fietspad.

Gemeentelijke dienstverlening

De gemeente moet goed te bereiken zijn via verschillende kanalen, en dienstbaar zijn richting haar inwoners, instellingen en bedrijven. Er wordt al heel veel hiervoor gedaan, maar we krijgen nog vaak signalen dat het beter kan. Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingezet voor een leesbare gemeentelijke website en vaste aanspreekpunten binnen de ambtelijke organisatie. Wij willen:

1. Behoud van goede en bereikbare dienstverlening op het gemeentehuis en via de telefoon (het Klant Contact Centrum). We streven ernaar de wachttijden zo kort mogelijk te laten zijn.
2. Inzet op digitalisering. Dit biedt kansen om als gemeente zaken sneller en effectiever af te handelen.
3. Een mobiel informatiepunt waarbij de gemeente maandelijks aanwezig is in alle dorpskernen. Zo kan men zaken regelen zonder naar het gemeentehuis te hoeven afreizen. De komende periode onderzoeken we hiervoor de mogelijkheden.
4. We willen een vast aanspreekpunt voor oranjecomités, verenigingen en andere clubs die evenementen organiseren. We geven extra aandacht aan vrijwilligers, verenigingen en stichtingen die vaak in ingewikkelde vergunningstrajecten vastlopen.
5. Communicatie in begrijpelijke taal. Iedereen moet communicatie vanuit de gemeente - van brieven tot sociale media - kunnen begrijpen.
6. Participatietrajecten om inwoners constant te betrekken bij beleid en ruimtelijke plannen. Vanuit de gemeente worden deze volgens een vaste opzet georganiseerd. We blijven daarin constant leren, en verbeteren de processen.
7. Beperken van de externe inhuur van personeel bij de gemeente tot 10% van het totale personeelsbestand. Dit percentage wordt ook gehanteerd door ministeries.
8. Imago als aantrekkelijke werkgever ontwikkelen. Veel ambtenaren zien we nu helaas vertrekken naar omliggende gemeenten als Den Haag, Delft en Rotterdam.
9. Nieuwe ambtenaren krijgen een tour langs alle dorpen in de gemeente en brengen een bezoek aan een aantal (glastuinbouw)bedrijven om hen kennis te laten maken met Westland.

Bereikbaarheid en infrastructuur

Westland is een gemeente van formaat met meer dan 115.000 inwoners. Bereikbaarheid is cruciaal maar helaas lopen ook veel van onze wegen tijdens de spits vast. De afgelopen twintig jaar is al veel geïnvesteerd in ons wegennet, bijvoorbeeld met het 3-in-1-project. De bouw van woonwijken is in de tussentijd gewoon

doorgegaan. De behoefte aan wegen en paden voor auto's, fietsers en voetgangers is daarmee ook toegenomen. Wij hebben ons de afgelopen periode ingezet voor oplossingen voor veel onveilige punten voor fietsers, zoals de Kasteelweg in De Lier en de Opstalweg in Naaldwijk.

De afgelopen periode is veel gesproken over verkeer in de gemeenteraad, maar er is helaas te weinig gebeurd. Wij willen daarom:

1. Verkeersknelpunten snel, adequaat en structureel oplossen. De gemeente rapporteert elk jaar over de meest onveilige verkeerspunten, en maakt daarop een plan van aanpak om deze punten aan te pakken. Bijvoorbeeld de Dijkstraat in Honselersdijk, de Arckelweg in Poeldijk, de Opstalweg in Naaldwijk, en het traject Herenstraat/Heulweg in Wateringen. Wij geven prioriteit aan deze knelpunten.
2. Een snelle uitrol van de nieuwe vastgestelde wegencategorisering en snelhedenkaart. De genoemde wegen worden ingericht naar nieuwe landelijke richtlijnen zodat ze veiliger worden. We volgen de landelijke ontwikkelingen rond flitspalen op 30 km/u-wegen en blijven hiervoor pleiten bij onze vertegenwoordigers in de Tweede Kamer.
3. Versterking van ons wegennetwerk in samenwerking met de provincie Zuid-Holland door bijvoorbeeld ook de aanpak van de rotondes op de Westlandroute en Nieuweweg (Poeldijk, ABC Westland) te versnellen.
4. Een goede doorstroming van vrachtwagens vanaf de grote bedrijventerreinen naar de A4 en de A20, waaronder Honderdland en ABC Westland. Samen met de provincie en Rijkswaterstaat zorgen we ervoor dat vrachtwagens op tijd gedetecteerd worden en dat stoplichten daarop kunnen reageren door sneller op groen te gaan.
5. Vaste routes voor vrachtwagens zodat zij zo min mogelijk door dorpskernen en andere gevaarlijke fietsoversteken hoeven te rijden. Zo houden we de gemeente en haar wegen veilig. Een voorbeeld hiervan is dat we willen dat vrachtwagens voortaan de Arckelweg in Poeldijk mijden.
6. Uitbreiding van 'snelle' fietspaden richting Den Haag, Delft en Rotterdam als alternatief voor de auto. We bekostigen deze zogenaamde metropolitane fietspaden samen met de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH).
7. Voldoende groenonderhoud langs fietspaden zodat de veiligheid voor fietsers en andere gebruikers gewaarborgd blijft.
8. Vitis Welzijn blijvend ondersteunen in de Plusbus, waarbij ouderen die minder mobiel zijn en weinig sociaal vangnet, toch naar buiten kunnen voor het doen van boodschappen, het bezoeken van familie en vrienden, verenigingen en het bezoeken van horeca in onze dorpscentra.
9. Richtlijnen voor een toegankelijke openbare ruimte zodat mensen met een beperking goed mee kunnen in onze samenleving. Dit betekent bij de herinrichting van straten onder andere voldoende geleidelijnen, drempelloze stoepen en veilige oversteekplaatsen.

Bereikbaarheid en Openbaar Vervoer (OV)

De grote bedrijvigheid in Westland, de groeiende bevolking en de wens van jonge Westlanders om in de Randstad te kunnen studeren en tegelijkertijd thuis te kunnen wonen, vereisen een sterk wegennet en betrouwbaar openbaar vervoer. Een goed bereikbaar Westland draagt bij aan onze economie en woongenot. Daarvoor zal een verschillend aanbod naast elkaar moeten bestaan, zodat de student snel naar de stad kan en de senior dicht bij het centrum kan komen. Daarom willen wij:

1. Het huidige aanbod van snelbussen vergroten. We willen dat naast lijn 456 (Den Haag, Naaldwijk, Schiedam) ook de lijnen 455 ('s-Gravenzande, Delft, Zoetermeer), lijn 30 (Naaldwijk, Wateringen, Zoetermeer), Lijn 34 (Monster, Naaldwijk, Maasvluis) en 31 (Den Haag, 's-Gravenzande, Hoek van Holland) sneller en vaker per uur over het traject rijden.
2. Het doortrekken van Buslijn 21. Hierdoor ontstaat een goede verbinding met Den Haag en daarmee het revalidatiecentrum en het Haga ziekenhuis. Met de bus moeten inwoners gemakkelijk naar de ziekenhuizen in Den Haag, Delft en Rotterdam kunnen komen.
3. Alle grote bedrijventerreinen voorzien van bushaltes aan een versnelde buslijn, met de nieuwe halte op de Flora Campus als middelpunt van het Westlandse OV.
4. Beleid op het plaatsen van oplaadpunten voor elektrische auto's aanpassen in de wijk in samenspraak met bewoners.
5. Herstructurering van bushaltes in samenwerking met busvervoerder EBS zodat nieuwe wijken en centra's goed bereikbaar blijven, bijvoorbeeld in 's-Gravenzande, Monster en Ter Heijde (in aansluiting op de Heijdsse Lijn).
6. Een directe verbinding naar Den Haag Centraal onderzoeken we of dit kan worden gerealiseerd.
7. Aandacht voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid van haltes en kernen. Zo moeten Westlanders beschut en verlicht bij de halte kunnen wachten, dienen de informatiepanelen te werken en moet je toegankelijk tussen de halte en plaats van bestemming kunnen bewegen, ook voor mensen met een beperking.
8. Een "bereikbaarheidsvisie Westland" ontwikkelen voor 2030. Hierin staat hoe we het toekomstige wegennet goed functionerend houden en hoe we op de langere termijn het openbaar vervoer indelen en verbeteren.
9. Inzet op trajecten voor snelbussen. Op termijn willen we toewerken naar een lightrailverbinding tussen Westland, Rotterdam en Den Haag. Zo blijven we voldoende werknemers trekken voor onze bedrijven.

Evenementen, recreatie en de Westlandse kust

Naast wonen en werken moeten er tijd en mogelijkheden zijn voor ontspanning en recreëren in onze gemeente. Bijvoorbeeld in de dorpskernen, aan het strand, op de fiets en door of langs het water. Wij hebben een voorkeur voor kleinschalige recreatie in Westland voor onze inwoners. Daarom willen wij:

1. Evenementen de ruimte geven op basis van vertrouwen. Organisatoren moeten niet gehinderd worden of afhaken door onnodig strenge regelgeving.
2. Een vast aanspreekpunt voor organisatoren van evenementen binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast willen we eenvoudige en liefst meerjarige vergunningen.
3. Behoud van de Westlandse feestweken in de huidige vorm. Zij zorgen voor het behoud van het dorpsgevoel en het dorpse karakter van de kernen. Ook Oranje-comités zijn een onmisbare schakel voor het behoud van onze nationale tradities. Samen met de lokale ondernemersverenigingen willen we dat blijvend ondersteunen.
4. Versterking van het imago van Westland door wandel-, fiets- en vaarroutes onder de aandacht te brengen en uit te breiden.
5. Behoud van het Varend Corso en Kom in de Kas. Deze evenementen zijn belangrijk voor de gemeenschap.
6. Educatieve schoolreisjes en bezoek aan het World Horti Center stimuleren, in samenwerking met Westlandse bedrijven en initiatieven zoals Bakkie Westland, Horti tours, Westlandse Stalletjes, Fietsen voor mijn eten en Tomato World.
7. Aanleghavens inrichten voor de pleziervaart. Met name in Monster zien wij mogelijkheden voor deze ontwikkeling.
8. Verantwoord gebruik van vaarroutes, waarbij behoud van natuur gegarandeerd is.
9. Geen strandhuisjes op de Westlandse kust. Er is maximaal plaats voor tien jaar rond strandpaviljoens bij de grotere strandlagen en de omkleedhokjes blijven toegestaan in de zomerperiode.
10. Het mooiste strand van Nederland blijven. In 2024 werd Vlugtenburg uitgeroepen tot het mooiste strand van Nederland.
11. Het parkeren bij het strand blijft de eerste twee uur gratis. We onderzoeken hoe we de parkeerdruk in Ter Heijde en Monster voor de inwoners op warme en zomerse stranddagen kunnen verminderen.

Natuur en water

Vanuit onze geschiedenis met de glastuinbouw heeft Westland een waterrijke infrastructuur bedoeld voor recreatie en aan- en afvoer van regenwater. Veel langer geleden waren deze vaarroutes bedoeld voor de aan- en afvoer van onze groenten, bloemen en planten. Nu biedt dit mogelijkheden voor wonen aan het water en recreatief gebruik en verdere natuurontwikkeling. Tegelijkertijd bestaan er

zorgen ten aanzien van de gevolgen van klimaatverandering en de slechte waterkwaliteit. Dit vraagt om een zorgvuldige balans. Wij willen daarom:

1. Meer groen per inwoner. Westland is samen met Katwijk op dit moment de minst groene gemeente van Nederland. De komende jaren willen we werken aan meer groen per inwoner door de aanleg van groen in wijken, centra en het mogelijk uitbreiden van bestaande groenblauwe zones.
2. Zuinig zijn op bestaande groene gebieden zoals het Prinsbos, Staelduinse Bos, en groenblauwe zones zoals de Plas van Alle Winden, Monsterse Vaart, de Zweth, de Gantel, en de Westlandse duinen. Wanneer kansen zich voordoen, moeten we deze gebieden proberen uit te breiden.
3. Aandacht voor de biodiversiteit in Westland door als gemeente gemengde soorten te planten, ruimte te geven aan bloemen, en in onderhoudsplannen ruimte te geven aan de zelfregulatie van de natuur.
4. Onze bomen in kaart brengen en ervoor zorgen dat deze tijdig gekapt worden bij ziekte om verspreiding te voorkomen. We planten alleen bomen wanneer we ze langdurig daar laten staan. Een boom planten voor minder dan tien jaar om hem daarna weer te kappen, heeft geen zin.
5. Bij Westlandse waterberging werken aan meer ruimte voor groen en water in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland. We proberen hier op bestaande zones uit te breiden, zoals de Zwethzone, de Gantel, de Poelwatering en het Nieuwe Water. Ook zoeken we hiervoor ruimte in onze nieuwbouwprojecten en herinrichtingsplannen.
6. Voldoende waterberging waar we voor samenwerken met de glastuinbouwsector en het hoogheemraadschap van Delfland. De bassins bij elke kas kunnen ingezet worden om grote hoosbuien op te vangen door tijdig een deel van het bassin leeg te pompen. Dit systeem heet Rainlevelr en is een samenwerking tussen de sector, het hoogheemraadschap en de gemeente.
7. Klimaatadaptatie in onze dorpen. We moeten zoveel mogelijk wateroverlast, droogte en hittestress tegengaan. Dit doen we door voldoende groen, schaduw en putten in de dorpen aan te leggen, en versteende straten en wijken te verminderen.
8. Verbeteren van de waterkwaliteit in samenwerking met het hoogheemraadschap en de provincie. Waar nodig maken we hierover afspraken met de glastuinbouwsector, en bieden we een helpende hand met de watercoaches vanuit het hoogheemraadschap. We blijven handhaven op ernstige overtredingen.
9. Voldoende budget voor het uitvoeren van de visie 'Groen is Goud'. Zo werken we aan een betere kwaliteit van groen in de buitenruimte op het gebied van bomen, plantsoenen, struiken, bermen etc.
10. Betrekken van inwoners bij natuur en biodiversiteit door gemeentelijke subsidies en programma's. Een goed voorbeeld hiervan is 'tegel eruit, plant erin' en 'operatie Steenbreek'.
11. Bewoners en buurten stimuleren om groenonderhoud in eigen hand te nemen. Dit is niet alleen goed voor de natuur maar ook leerzaam en bevordert de saamhorigheid in de wijk.
12. Basisscholen stimuleren om natuur en biodiversiteit in hun lesprogramma op te nemen, zoals o.a. Naaldwijkse basisscholen die nog steeds jaarlijks het Prinsbos bezoeken en schoolpleinen klimaatadaptief in te richten.

Erfgoed en kerken

In Westland is belangrijk historisch erfgoed te vinden. De gemeente heeft circa 80 Rijksmonumenten en meer dan 200 gemeentelijke monumenten. Om dit erfgoed te behouden voor volgende generaties, moeten we deze monumenten goed onderhouden en een plek geven in ons dagelijks leven. Wij willen:

1. Erfgoedbeleid actualiseren in nauwe samenwerking met historische verenigingen. We geven daarbij huidige monumenten een plek in het dorpsleven, en nieuwe monumenten brengen we in beeld.
2. Onderhoud van Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten tijdig laten plaatsvinden door eigenaren hiertoe aan te sporen, of te komen met transformatieplannen. Een goed voorbeeld hiervan is de Watertoren in Naaldwijk en de Klok in Poeldijk.
3. De Kerkenvisie uitvoeren in nauw overleg met de kerken, waarbij belangrijke gezichtsbepalende kerkgebouwen bewaard worden, terwijl voor sommige kerken er (gedeeltelijk) een andere bestemming aan wordt gegeven. Een goed voorbeeld hiervan is de Bartholomeuskerk in Poeldijk.

Kandidatenlijst

1. Kevin Klinkspoor	Naaldwijk
2. Dennis Chafiâ	Wateringen
3. Claudia van der Meer	's-Gravenzande
4. Jaco Eeltink	Monster
5. Janice de Jong	Maasdijk
6. Mitchell Verbraeken	's-Gravenzande
7. Don van Geest	Naaldwijk
8. Christiaan Schopman	Poeldijk
9. Marcel Bruggeling	's-Gravenzande
10. Judith van den Bos	Poeldijk
11. Janine Barendse	De Lier
12. Mathyn Duijvestijn	's-Gravenzande
13. Loes Voogd	Maasdijk
14. Pieter Redelijkheid	's-Gravenzande
15. Mike van den Enden	De Lier
16. Marjolijn van Marrewijk	Kwintsheul
17. Jim van Adrichem	De Lier
18. Koen van Mil	De Lier
19. Max de Bruin	Naaldwijk
20. Anja van der Eijk-Groeneveld	De Lier
21. Björn van der Drift	Kwintsheul
22. Remco de Vrieze	Wateringen
23. Sander Blonk	Naaldwijk
24. Conny Huisman	Maasdijk
25. Koos Verbeek	Honselersdijk
26. Marja Varekamp	De Lier

27. Silvia Vollebregt	Monster
28. Anneke van Vliet	Honselersdijk
29. Harry Stijger	Poeldijk
30. Frits Zwinkels	's-Gravenzande
31. Petra Scheffers	Maasdijk
32. Wim van Schie	Honselersdijk
33. Jan van der Knaap	Honselersdijk
34. Martijn Koppert	's-Gravenzande
35. Frans van Velthoven	Poeldijk
36. Jan Omvlee	's-Gravenzande
37. Sandra Nieberg	Wateringen
38. Jan van der Lelij	Wateringen
39. Adriaan Alblas	Kwintsheul
40. Jan van Rossum	Wateringen
41. Hans Klein-Breteler	Wateringen
42. Andrea van Wissen	Monster
43. Dave van Dijk	's-Gravenhage
44. Adri Bom-Lemstra	Wateringen
45. Martin Buitelaar	Honselersdijk
46. Arie Wijten	Wateringen
47. Sjaak van der Tak	Honselersdijk
48. Marga de Goeij	Monster
49. Theo Duijvestijn	Honselersdijk
50. Jenny Vermeer	's-Gravenzande

Colofon

De verkiezingsprogramma commissie 2026-2030 bestaat uit:

Dennis Chafiâ
Kevin Klinkspoor
Koen van Mil
Pieter Redelijkheid
Frits Zwinkels